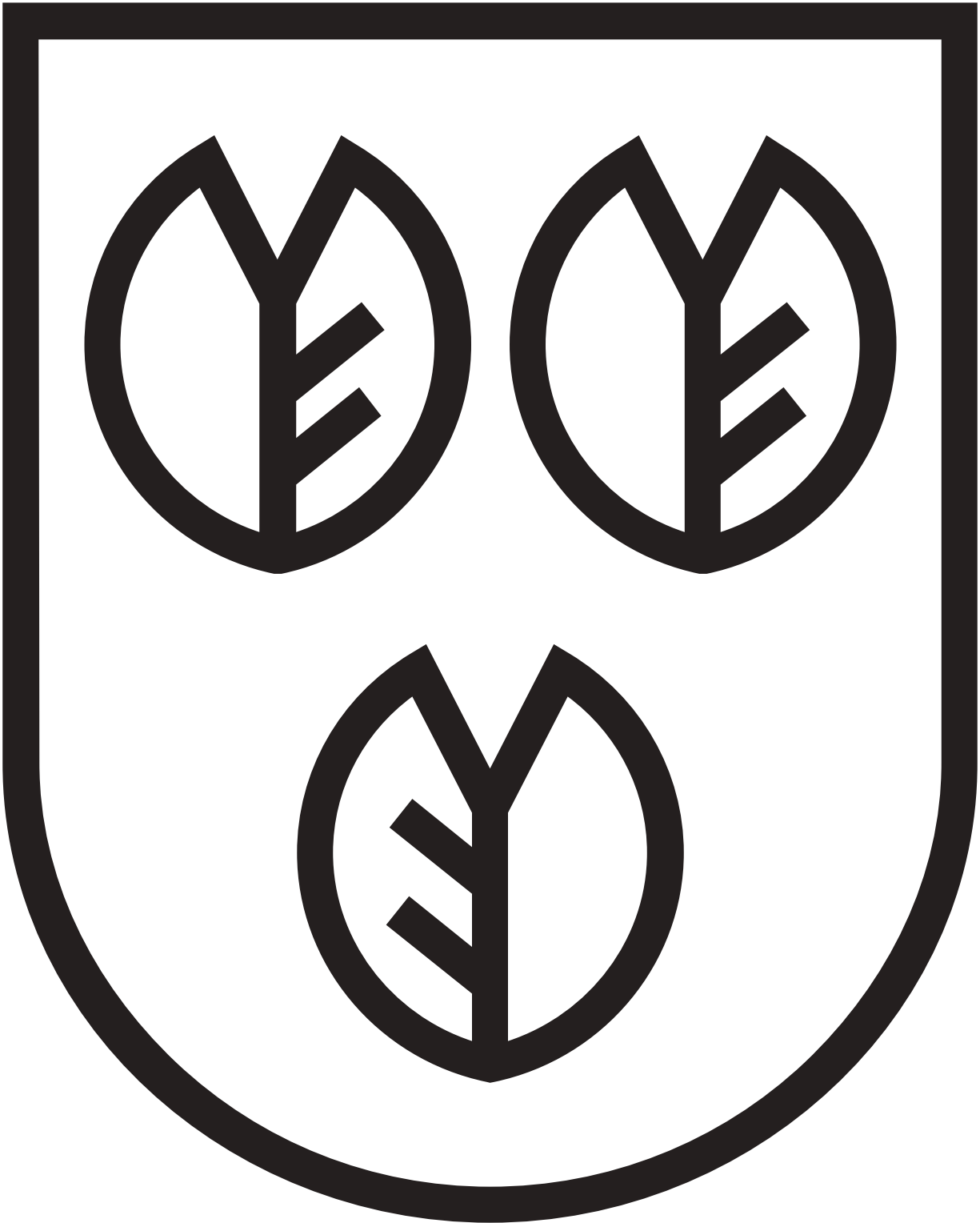

Jaarverslag
2025

Marres
Huis voor Hedendaagse Cultuur

Inhoudsopgave

I.	Bestuursverslag	3
II.	Overzicht tentoonstellingen en activiteiten Marres	12
III.	Projecten	14
IV.	Events en activiteiten	19
V.	Educatie	20
VI.	Publiek, inclusie & diversiteit	22
VII.	Communicatie en marketing	23
VIII.	Prestatie overzicht	26
IX.	Exploitatiebegroting & financiële positie	28
X.	Directie en medewerkers	29
XI.	Bijlage publieksuitingen	32
XII.	Jaarrekening 2025	64

I. Bestuursverslag

Missie Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, is een internationaal georiënteerde presentatie-instelling waar hedendaagse kunst wordt onderzocht met tentoonstellingen, workshops, publicaties en een rijk publieks- en educatieprogramma. Het is een van de zes Nederlandse instellingen voor experimentele kunst die in de Basisinfrastructuur (BIS) door het Rijk wordt gefinancierd. Marres is gevestigd in een historisch woonhuis in Maastricht en onderscheidt zich van andere presentatie-instellingen voor hedendaagse kunst door haar interdisciplinaire focus op de werking van de zintuigen, de taal van het lichaam en de nadruk op ervaring. Met deze focus viert Marres de diversiteit van de kunstproductie, biedt het makers de kans om hun praktijk wezenlijk te verdiepen en slaat het huis een brug tussen de hedendaagse kunst en de alledaagse werkelijkheid.

Programma In 2025 verkende Marres nieuwe vormen en ritmes om de twee pijlers van haar programma, internationaal experiment en lokale outreach, met elkaar te verbinden. Ten aanzien van het eerste besteedde Marres veel aandacht aan de ontwikkeling van de artistieke praktijk van individuele kunstenaars. Na het op jong talent gerichte performance festival Rooms, volgde een intensieve residence-periode van Alejandro Galván, die werkte aan *Vultures & Fireflies*, een huisvullende kroniek van Mexico vanuit het perspectief van de voorstad Nezahualcóyotl. Tijdens het maakproces en de tentoonstelling in 2025 werd het huis op vaste momenten opengesteld voor publiek en schoolgroepen en fungeerde het als werkplaats, ontmoetingsplek en tentoonstellingsruimte tegelijk. Ook de afbouw van de tentoonstelling openden we voor publiek. De ontmanteling vormde het decor van de maandlange performance *Gestures as Portals* van Amparo Gonzalez Sola en Leandro Souza. Het jaar eindigde met een korte residence en voorstelling van de performancekunstenaar Ingrid Berger Myhre, filmopnames van Leopold/Emmen voor een tentoonstelling in 2027 en tenslotte de tentoonstelling van werken van Senegalese kunstenaars *Porous Grounds*, *Sacred Codes*.

Marres organiseerde in 2025 een grote hoeveelheid activiteiten gericht op nieuwe publieksgroepen. Veel hiervan vonden plaats op de nieuw ingestelde gratis vrijdagavonden, waarop steeds nieuwe doelgroepen werden uitgenodigd om laagdrempelige activiteiten bij te wonen. Een deel hiervan wordt ingezet om de processen achter het werk van de kunstenaars voor publiek zichtbaar te maken. Maar er waren ook meer op verschillende gemeenschappen gerichte activiteiten zoals teken- en keramiekworkshops, buurtborrels, meertalige rondleidingen, en storytelling nights. Behalve de vrijdagavondevents ontwikkelde Marres ook stamtafels, docententrainingen en workshops. Ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van Marres werden bovendien tot en met mei nog activiteiten georganiseerd op de 25e van de maand, die verschillende publieksgroepen actief met het huis verbonden en in het zonnetje zetten.

Een deel van het activiteitenprogramma werd vormgegeven in samenwerking met maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor mensen die niet vanzelfsprekend hun weg naar een kunstinstelling vinden. Zo werkte Marres onder andere samen met Quiet, Stichting Met je hart, @ease, Serve the City en het COA om mensen in armoede, eenzame ouderen en asielzoekers actief te betrekken bij en uit te nodigen voor tentoonstellingen en activiteiten. Om de toegankelijkheid van Marres te verbeteren introduceerde Marres dit jaar ook een separaat B1 cahier met eenvoudig Nederlands.

Het veranderlijke ritme van het programma en de vele activiteiten voor nieuwe doelgroepen maakten dat een aantal ambities moesten worden geparkeerd. Zo werden er dit jaar maar een aantal verhalen toegevoegd aan *De Onzichtbare Collectie* en ook het aantal nieuwe podcasts bleef beperkt. Hierdoor kende het digitaal huis dat voor de komende periode op de planning staat een langzame start. In 2026 zullen deze ambities weer worden opgepakt.

Prestatie normen Marres streeft naar een realistisch bezoekersaantal dat aansluit bij de schaal van het huis en de aard van het programma. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen bezoekers in Marres, op locatie (bijvoorbeeld scholen) en online. De ontwikkeling van digitale activiteiten en de uitbreiding van educatieprogramma's in de regio dragen bij aan een bredere spreiding en toegankelijkheid van het aanbod.

Het team realiseerde zeven projecten en een groot aantal educatieve activiteiten. In 2025 heeft Marres 14.519 bezoekers ontvangen in huis en bij projecten op locatie. Het aantal is lager dan vorig jaar (15.979) en ook iets lager dan de prognose van 15.000. We wijten dat aan het veranderlijke ritme en experimentele karakter van het programma. De doelstellingen voor het bereiken van leerlingen hebben we wel ruim gehaald. Van een totaal aantal leerlingen van 3.498 (in 2024: 2.949) kwamen er 1.350 uit het primair onderwijs, 1.070 leerlingen uit het voortgezet onderwijs en 655 studenten uit het hoger onderwijs.

Het online bezoekersaantal steeg op de platforms en daalde op de website. Marres eindigde 2025 met 10.885 volgers op Instagram, een groei van 22% ten opzichte van vorig jaar. De website ontving in 2025 71.005 bezoekers, een daling van ongeveer 30% ten opzichte van vorig jaar (100.465) die kan worden verklaard uit een algemene trend waarin platforms en AI-tools in snel tempo website bezoek vervangen.

Talent-ontwikkeling

Talentontwikkeling vormde ook in 2025 een van de kernpijlers van het programma van Marres. Met tentoonstellingen, festivals, trainingen en digitale tools ondersteunde Marres jonge makers en beginnende curatoren bij het ontwikkelen van hun artistieke praktijk en professionele vaardigheden. Bij de projecten van individuele kunstenaars zoals Alejandro Galván, Amparo Gonzalez Sola en Ingrid Berger Myhre bracht Marres ondersteuning, tijd en ruimte om nieuwe projecten te initiëren of bestaande projecten in nieuwe richtingen te ontwikkelen.

Daarnaast werkte Marres dit jaar ook aan de meerjarige talentontwikkelingstrajecten, waarin samenwerking en kennisdeling centraal staat. Een voorbeeld van zo'n traject is het Euregionale programma *Currents*, waarin jaarlijks een team van curatoren via een open call wordt geselecteerd om recent afgestudeerde kunstenaars uit Nederland, België en Duitsland te presenteren. Naast de tentoonstelling ontvangen deelnemers coaching en training op het gebied van presentatie, productie en netwerkvorming. Sinds 2023 werkt Marres samen met Jester in Genk (BE), dat residenties aanbiedt. Sinds 2024 zijn KANAL (Brussel, BE) en Ludwig Forum (Aken, DE) volle partners. De editie van 2025 werd door het aantreden van nieuwe partners verzet naar februari 2026 en zal plaatsvinden in Jester.

Ook het performance festival *Rooms* speelt een centrale rol in talentontwikkeling. Dankzij de meerjarige ondersteuning van het Gieskes-Strijbis Fonds kan Marres opdrachten verstrekken aan performancekunstenaars en door het jaar heen presentatiemomenten organiseren. *Rooms* wordt gedragen door een netwerk van partners, waaronder Via Zuid (Limburg), Dansateliers (Rotterdam), MU Hybrid House (Eindhoven) en de Brakke Grond (Amsterdam). In 2025 werd de line-up vastgesteld voor de derde editie in 2026 (18 en 19 april) waarbij ook het Spring Festival in Utrecht als partner zal aantreden.

Marres investeerde tevens in talentontwikkeling binnen de eigen organisatie en haar directe omgeving. Vrijwilligers, waaronder deelnemers uit het COA, kregen bij Marres de mogelijkheid om werkervaring op te doen en zich te ontwikkelen binnen een kunstinstelling. Medewerkers werden waar mogelijk van binnenuit opgeleid via scholing, coaching en het opbouwen van professionele netwerken. Ook bood Marres stageplaatsen op verschillende niveaus, van voortgezet onderwijs tot universiteit, binnen de afdelingen educatie, productie en organisatie. Op deze manier functioneerde Marres niet alleen als presentatie-instelling, maar ook als leer- en ontwikkelplek voor makers, professionals en toekomstige bestuurders. In 2025 werden stagiairs opgeleid in de afdelingen educatie en communicatie. Ook de raad van toezicht had een stagiaire.

Educatie

In 2025 zette Marres haar educatieve beleid voort door samen met leerlingen en docenten een gevarieerd programma-aanbod te ontwikkelen. Om deze programma's vorm te geven, werkt het educatieteam met medewerkers die kunstinterventies ontwerpen en coaching bieden aan jongeren. De afdeling educatie fungeerde ook dit jaar als een ontwikkel- en ontmoetingsplek voor kunstenaars, wetenschappers en docenten die zich bezighouden met ervaringskennis. De focus lag niet alleen op Maastricht; er werden tevens programma's ontwikkeld voor locaties elders in Limburg en in Brabant.

Naast de reguliere activiteiten voor schoolklassen ontwikkelde Marres intensieve projecten met de vakgroep publieksonderzoek van FASoS, het Premium-project voor

MA Honors-studenten (alle disciplines) en, samen met de Jan van Eyck Academie, het jongerenprogramma *Extended*. In 2025 ontving zij bovendien een continue stroom studenten van het Maastricht Institute of Arts, de Toneelacademie, de Jan van Eyck Academie en Maastricht University.

Publiek

In 2025 richtte Marres zich weer op een veelzijdig publiek van cultureel geïnteresseerden en professionals, aangevuld met jongeren en publieksgroepen voor wie de drempel tot hedendaagse kunst hoger ligt. Deze brede publieksbenadering sluit aan bij de missie van Marres als huis voor hedendaagse cultuur waarin directe ervaring, zintuiglijkheid en participatie centraal staan. Tentoonstellingen trekken een trouw publiek van kunstliefhebbers en professionals, terwijl festivals, performances en educatieve programma's een jongere en meer diverse groep bezoekers bereiken.

Om inzicht te houden in wie Marres bereikt en hoe bezoekers zich tot het programma verhouden, wordt structureel publieksonderzoek gedaan. De floormanagers passen het onderzoek flexibel aan op wisselende tentoonstellingen en activiteiten en delen maandelijks analyses met het team. Het publieksonderzoek biedt inzicht in herkomst, bezoekmotieven en vindbaarheid van Marres. Inzicht in diversiteitscriteria blijft deels beperkt vanwege privacyoverwegingen, maar kwalitatieve observaties en samenwerkingen met maatschappelijke partners leveren aanvullende kennis op over de samenstelling en behoeften van verschillende publieksgroepen. Deze inzichten werden gebruikt om programmering, publieksbenadering en de communicatie verder te verfijnen.

Uit publieksonderzoek blijkt dat 35% (ten opzichte van 42% in 2024) van de bezoekers uit Limburg komt, waarvan iets meer dan de helft uit Maastricht, gevolgd door de Randstad met 31%. Daarnaast kreeg Marres bezoekers uit de buurlanden België en Duitsland en ook van buiten het continent wisten bezoekers Marres te vinden. Ongeveer 56% van het bezoekers bezocht Marres met een Museumkaart, wat wijst op een sterke verankering binnen het landelijke museumpubliek. Circa een kwart van alle bezoekers (3500) is onder de 26 en komt via het educatieprogramma zonder museum kaart binnen. De rest is evenredig over de leeftijdsgroepen verdeeld. Van de bezoekers in 2025 was ongeveer 60% vrouw, 30% man en 5,5% identificeert zich als X. Volgens het onderzoek stapte 50% van de bezoekers voor de eerste keer het huis van Marres binnen.

Publiciteit en communicatie

De communicatie in 2025 ondersteunde de brede publieksstrategie van Marres. Voor kunstprofessionals en cultuurliefhebbers bleef Marres zichtbaar via (inter)nationale kunstmedia, online platforms en gerichte digitale campagnes. Tegelijkertijd verschoof de nadruk steeds meer naar online marketing en persoonlijke benadering, onder meer via sociale media, nieuwsbrieven en samenwerkingen met partners en ambassadeurs uit verschillende communities.

Marres zette digitale middelen gericht in om specifieke doelgroepen te bereiken en te activeren. Daarbij werd niet alleen ingezet op zichtbaarheid, maar ook op betrokkenheid en duurzame publieksrelaties. De communicatie rondom tentoonstellingen en programma's werd waar mogelijk samen met betrokken doelgroepen vormgegeven, bijvoorbeeld door jongeren en maatschappelijke partners actief te betrekken bij promotie en inhoudelijke input. Ook dit jaar was Instagram het belangrijkste medium voor Marres dat groeide met 22% (33% in 2024). In 2025 zette Marres actief in op zoekmachineoptimalisatie (SEO) om de online vindbaarheid van de instelling en haar programma's te verbeteren. Ook werd gebruik gemaakt van zoekmachine-advertenties (SEA) om specifieke programma's, evenementen en publieksactiviteiten onder de aandacht te brengen. De website, ten slotte, kreeg 70.000 bezoekers, 67% hiervan kwamen uit Nederland, gevolgd door respectievelijk België, Duitsland, China en de VS. De percentages bezoekers uit Amsterdam en Maastricht liggen beide op 12%, gevolgd door de steden Rotterdam, Haarlem en Eindhoven.

Samenwerkingen

Samenwerkingen vormen de ruggengraat van het programma van Marres. In zowel Maastricht als de regio werkt Marres structureel samen met instellingen als de Jan van Eyck Academie (*Extended*), Via Zuid (*Rooms*) en Odapark (*de Limburg Biënnale*). Voor activiteiten werkt Marres samen met een groot aantal maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen. Deze samenwerkingen versterken zowel de artistieke kwaliteit als de maatschappelijke inbedding van het programma.

Op nationaal en internationaal niveau ontwikkelt Marres langdurige partnerschappen rond talentontwikkeling en performance. Het performancefestival *Rooms* werd in 2025 verder versterkt met de partners MU en Festival Spring, met als doel het festival inhoudelijk, organisatorisch en financieel te verduurzamen. Voor de performance *Gestures as Portals* van Amparo Gonzales Sola werkte Marres samen met Dansateliers (Rotterdam). Voor *Currents* wordt samengewerkt aan een internationaal consortium met Jester (Genk, BE), Ludwig Forum (Aken, DE) en KANAL (Brussel, BE). Voor *Porous Grounds, Sacred Codes* werkte Marres samen met RAW Material Company (Dakar, Senegal) en DAR (Rotterdam) en voor de *Kinderdag* met OSCAM (Amsterdam).

Team Marres heeft de afgelopen jaren gewerkt aan een nieuw bedrijfsmodel dat na drie jaren testen goed lijkt te werken en de basis voor deze plannen vormt. Het is een jonge, zelflerende organisatie geworden die zichzelf constant bevraagt en toetst. Elke teamlid heeft eigen taken en verantwoordelijkheden en een eigen budget. De teamleden zetten met elkaar samen de koers uit voor Marres. Dat creëert een frisse wind en een open karakter, waarbij verbeeldingskracht van kunst leidend is en alle lagen van de organisatie doordrenkt zijn van het maatschappelijke belang van de activiteiten en aanpak van Marres. Marres' programma wordt ontwikkeld door een divers en geweldig team en een fijn vertakt netwerk van artistieke en maatschappelijke partners. Het jaar eindigde met 10 teamleden, die samen 7,26 fte hebben. Dit werd ondersteund door 2 stagiaires, 32 vrijwilligers en een schil van zzp'ers.

Vertrouwenspersoon grensoverschrijdend gedrag Marres heeft zowel een interne als externe vertrouwenspersoon. Bij beide personen zijn er in 2025 geen meldingen binnengekomen.

Raad van toezicht en bestuur De raad van toezicht vergaderde in 2025 vijf keer. Daarnaast vond er een trainingssessie plaats over de codes, zodat de nieuwe leden van de raad van toezicht helemaal op de hoogte zijn van de invulling van de codes. Net als in de voorgaande jaren organiseerde de raad een zelfevaluatie en een evaluerend gesprek met de directeur. In 2025 is er één lid van de raad afgetreden vanwege het verstrijken van zijn termijn (Hans Bongartz). Zijn plaats als penningmeester werd ingevuld door Nick Bos (vice-voorzitter College van bestuur van Maastricht University en lid van het College van Bestuur van de Universiteit Delft). Verder traden als nieuwe leden aan Mels Evers (conservator 20ste-eeuwse kunst bij het Rijksmuseum) en Jildou van der Bijl (hoofdredacteur Het Parool). Birgitte Hendrickx (werkzaam als Deputy Director Student Services bij Maastricht University) liep een jaar mee als stagiaire bij de raad van toezicht. Er is bij de leden van de raad van toezicht geen sprake van belangenverstrengeling of financieel belang.

De raad van toezicht bestond in 2025 uit:

Maruca Overdijk (voorzitter):

- Advocaat en Partner bij Boels Zanders NV

Nevenfuncties:

- Secretaris bestuur Stichting Muzieklab ROZ
- Secretaris bestuur Vereniging Finanza Zuid
- Mediator bij Result ADR

Hans Bongartz:

- Partner Boer&Croon

Geen nevenfuncties

Arsine Nazarian:

- Teamleider Betrokken Samenleving, Oranje Fonds

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Advies Art Utrecht

Margriet Schreuders:

- Directeur Studenten Service Centrum bij Maastricht University

Nevenfuncties:

- Member bij Postcode Trusts

- Lid bestuur Fotomuseum aan het Vrijthof
- Lid raad van toezicht Muziekgieterij
- Voorzitter Raad van Toezicht What Design Can Do
- Voorzitter Stichting Match

Jildou van der Bijl:

- Hoofdredacteur Het Parool

Nevenfuncties:

- Lid raad van toezicht LINDA. Foundation
- Lid bestuur Lucas Ooms Fonds

Mels Evers:

- Conservator 20ste eeuwse kunst, Rijksmuseum

Geen nevenfuncties.

Nick Bos:

- Lid College van Bestuur/ Vice President Operations van de TU Delft

Nevenfuncties:

- Voorzitter raad van toezicht MET ggz
- Voorzitter bestuur Museum van Bommel van Dam

Rooster aan-
en aftreden

Naam	M/V/X	Geboorte- jaar	Functie	Datum van aantreden	Einde eerste termijn	Einde tweede termijn / datum aftreden
M.A.F. (Maruca) Overdijk	V	1960	Voorzitter	30-11-2023	30-11-2027	30-11-2031
J.A. (Hans) Bongartz	M	1968	Lid	01-10-2017	01-10-2021	01-10-2025
A. (Arsine) Nazarian	V	1979	Lid	13-03-2019	13-03-2023	13-03-2027
J.M. (Margriet) Schreuders	V	1978	Lid	20-09-2023	20-09-2027	20-09-2031
M.L. (Mels) Evers	M	1987	Lid	12-03-2025	12-03-2029	12-03-2033
J. (Jildou) van der Bijl	V	1971	Lid	12-03-2025	12-03-2029	12-03-2033
N.J.P.M. (Nick) Bos	M	1957	Lid	26-11-2025	26-11-2029	26-11-2033

Vrijwilligers

De vrijwilligers van Marres zijn als hosts het eerste aanspreekpunt voor het publiek, waardoor ze onmisbaar zijn voor Marres. Behalve voor de ontvangst van bezoekers, worden vrijwilligers ook ingezet bij openingen en evenementen, educatieve activiteiten en de verzorging van de tuin. De vrijwilligerspool telt zowel studenten (van Maastricht University, de Toneelacademie en Maastricht Institute of Arts), als ouderen. Marres werkte in 2025 ook weer samen met het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers omdat ook dit jaar bewoners uit het AZC aangeven bij Marres te willen werken. Marres werkte in 2025 met 32 vrijwilligers in totaal.

Vrienden

De in het najaar van 2014 opgerichte Vriendenkring telde aan het einde van dit jaar 85 leden. Het vriendenprogramma levert elk jaar enkele nieuwe leden op die Marres aan zich bindt door middel van een jaarlijkse Vriendenborrel, previews, reisjes naar kunstbeurzen en een digitaal Vriendenjournaal. Maar er zijn ook vrienden die uittreden, omdat ze hun geld elders willen besteden, verhuizen en in het algemeen de landelijke trend volgen van dalende lidmaatschappen. Het in 2024 door de officemanager opgerichte informele netwerk van vriendenverenigingen werd in 2025 gecontinueerd. Ook nam Marres dit jaar elk kwartaal deel aan een overleg met de stichting van vriendenverenigingen van Limburgse musea.

Code Cultural
Governance

Raad van toezicht en directeur

Marres gebruikt de Governance Code Cultuur als leidraad bij haar bestuurlijke organisatie. Het huis heeft een raad van toezicht en een met dagelijks bestuur belaste directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder is in 2013 benoemd en heeft een contract voor onbepaalde tijd. De leden van de raad worden benoemd voor een termijn van maximaal vier jaar, die eenmaal kan worden verlengd met nog eens vier jaar. Ze ontvangen elk kwartaal bescheiden vacatiegelden. De leden worden benoemd op grond van specifieke profielen, waardoor zij een algemene kennis van zaken verbinden met professionele expertise en netwerk op het gebied van de hedendaagse beeldende kunst, fondsenwerving, financiën, regelgeving en human resources. Ze geven gevraagd en ongevraagd advies, waken voor belangenverstrengeling en zorgen voor diversiteit in de samenstelling met betrekking tot leeftijd, geslacht, bi-culturele en maatschappelijke achtergrond. Nieuwe leden worden geworven op basis van profielschetsen en via een transparante en openbare procedure. De raad vergadert elk kwartaal en overlegt voorafgaand aan de vergadering zonder de directeur-bestuurder. Op verzoek van de directeur en/of leden van de raad kunnen extra vergaderingen worden ingelast als er belangrijke zaken dienen, zoals het nieuwe cultuurplan, een evaluatie of een verbouwingsplan. Door het jaar heen is er regelmatig overleg tussen de directeur en een of meer leden. Een van de leden is door het team van Marres gekozen als intern vertrouwenspersoon. Het rooster van aan- en aftreden is openbaar en te vinden op de website van Marres.

In de vergaderingen legt de directeur-bestuurder verantwoording af aan de raad en gaat in gesprek over de artistieke, organisatorische en financiële stand van zaken aan de hand van onder meer verslaglegging in kwartaalcijfers, de jaarrekening en het jaarplan. Op zijn beurt toetst de raad de wijze waarop Marres een gezonde bedrijfsvoering voert, autonoom en integer handelt ten opzichte van stakeholders en geldschieters (waarmee het haar artistieke reputatie borgt) en belangenverstrengeling vermijdt. Daarnaast voorziet de raad in haar adviesfunctie. Ook buiten de vergaderingen zijn er korte lijnen en grote transparantie tussen de leden van de raad en de directeur-bestuurder. De raad van toezicht en de directeur-bestuurder houden zich aan een bestuursreglement, opgesteld in 2019, waarin de wederzijdse taken, verantwoordelijkheden en protocollen in het geval van conflicten of (vermeende) belangenverstrengeling zijn vastgelegd. Het reglement vormt de basis voor de jaarlijkse zelfevaluatie van de raad en het jaarlijkse evaluatiegesprek van een vertegenwoordiging daarvan met de directeur-bestuurder. Eens in de drie jaar vindt een zelfevaluatie met een externe deskundige plaats. Leden van de raad spreken periodiek met medewerkers.

Code Fair
Practice en
Fair Pay

Accountant

Marres is in 2021 van accountant gewisseld om de neutraliteit van de controle te waarborgen. De gebruikelijke termijn voor samenwerking is acht jaar. De huidige accountant, Berghout+MAS, voert een accountantscontrole uit op het jaarwerk van Marres, ziet toe op de uitvoering van de Code Cultural Governance en rapporteert minstens één keer per jaar aan de directeur-bestuurder en de raad van toezicht.

Transparant, solidair en informeel

Het team van Marres werkt transparant, solidair en informeel samen. Er is een wekelijks overleg waaraan alle teamleden deelnemen en waarin tijd wordt vrijgemaakt om alle projecten te evalueren. Om de week houdt het voltallige team een brainstorm gewijd aan het programma, waarin evaluaties plaatsvinden van alle projecten, maar ook actuele thema's, zoals sociale veiligheid en een gezonde werkomgeving, publiek en eigenaarschap, diversiteit en inclusie, transparante communicatie en samenwerking worden besproken. Medewerkers hebben wekelijkse bilaterale feedbacksessies met de directeur of de zakelijk leider. Daarnaast krijgt iedereen een jaargesprek, waarin de persoonlijke ontwikkeling van de medewerker, het functioneren in het team en toekomstplannen worden besproken. De werkdruk is op piekmomenten (in de weken voorafgaand aan de opening van een tentoonstelling) hoog en dat resulteert soms in overwerk, dat in tijd wordt gecompenseerd. De informele sfeer in het team wordt bevorderd door regelmatig georganiseerde gezellige bijeenkomsten. Jaarlijks, na de zomervergadering organiseert Marres een borrel en een diner voor de raad van toezicht met het voltallige team.

Juridisch en ethisch fundament

Medewerkers, zzp'ers, vrijwilligers en stagiairs werken aan de hand van contracten waarin

hun rechten en taken staan opgesomd. Ook heeft Marres een gedragscode waarin de prioriteiten zijn om met aandacht en respect voor elkaar werken en de bezoekers gastvrij en open tegemoet te treden. Ook dient de gedragscode ertoe om eventuele conflicten openlijk te bespreken en grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan. Wordt er grensoverschrijdend gedrag ervaren of gesignaleerd, of zijn er onoplosbare geschillen, dan is er een interne vertrouwenspersoon in de Raad van Toezicht en een externe vertrouwenspersoon beschikbaar. Er zijn tot nu toe geen meldingen geweest. De zakelijk leider heeft een opleiding Fair Care afgerond. De gedragsregels en de vertrouwenspersonen staan op de website vermeld.

Eerlijke beloning

Marres volgt al een aantal jaren de *Richtlijn Functie- en Loongebouw Instellingen voor Beeldende Kunst* ten aanzien van medewerkers, zzp'ers en stagiairs. Iedereen werkt aan de hand van contracten waarin hun rechten en taken staan opgesomd. Medewerkers krijgen na maximaal drie jaar, maar vaak al eerder, een vast contract. De directeur en zakelijk leider worden op directieniveau beloond, hoofd educatie op beleidsniveau en de overige werknemers op uitvoerend niveau. Marres keert 8% vakantietoeslag uit, biedt een vaste maandelijkse telefoonvergoeding en heeft een pensioenregeling waaraan medewerkers niet hoeven mee te betalen. In de afgelopen periode is Marres ten aanzien van de indexering meebewogen met de subsidie van het Rijk. Voor stagiairs ondertekent Marres de contracten opgesteld door hun opleidingen. Marres betaalt in de regel een vaste vergoeding voor stagiairs en verplicht zich tot een coachingstraject. Ook is er altijd ruimte voor tijd en ondersteuning als medewerkers de plotselinge zorg voor kinderen of ouderen hebben, tegenslag moeten verwerken of ziek zijn. Uren kunnen vaak flexibel worden ingevuld. Vrijwilligers krijgen bij Marres de maximale toegestane vergoeding.

Zzp'ers

Marres werkt regelmatig met zzp'ers, kunstenaars die exposeren of vormgevers van boeken of cahiers, workshopgevers bij educatie, assistentie bij communicatie en tentoonstellingsbouw. Voor sommigen van hen, zoals steeds wisselende tentoonstellingsbouwers, is een zzp-contract logisch omdat ze eenmalig of incidenteel voor Marres werken. De medewerkers die structureel voor Marres werken, krijgen een contract aangeboden. Marres handelt conform de wet VBAR.

Code

Diversiteit & Inclusie

Personeel (en publiek)

Het team van Marres is in de afgelopen jaren door het aannemen van nieuwe medewerkers meer divers geworden. Een teamlid dat vanuit Mexico naar Maastricht kwam om te studeren, zette zich in voor het binnenhalen van internationale studenten en asielzoekers. Queer teamleden nodigden structureel mensen uit die zich tot hun community verhouden. In samenwerking met deze groepen werden speciale middagen en avonden georganiseerd, waarin allereerst geluisterd wordt naar de behoeften van de groepen die het huis binnenkomen.

In de kring rond het kernteam werkt Marres ook met een team van 32 vrijwilligers: actieve ouderen, mensen die voor langere tijd uit het arbeidsproces zijn en internationale studenten en asielzoekers die ervaring willen opdoen in een kunstinstelling. Al deze vrijwilligers brengen een verscheidenheid aan perspectieven en ervaring met zich mee van diverse nationaliteiten, achtergronden en leeftijden.

De raad van toezicht bestaat met aan het einde van 2025 uit zes leden, waarvan vier vrouwen en twee mannen. Hiervan heeft één een bi-culturele achtergrond. De leden variëren in leeftijd van 37 tot 68 jaar. De voorzitter is een vrouw.

Programma

De selectie kunstenaars voor de integrale installaties wordt op een zorgvuldige manier met het team (en adviseurs) samengesteld en richt zich met name op kunstenaars die op de springplank staan voor een internationale carrière. Sommigen van hen werken in andere disciplines, zoals film of theater. Ze hebben met elkaar gemeen dat ze uiteenlopende perspectieven vertegenwoordigen die nog onvoldoende aan bod komen in de westerse kunstwereld. Marres verbindt zich bovendien regelmatig met internationale curatoren die een specifieke expertise en sensitiviteit naar Marres brengen. In het afgelopen jaar waren

dat bijvoorbeeld curatoren uit Mexico, Argentinië en Senegal. Elk van deze gastcuratoren bracht bezoekers in aanraking met nieuwe kunstenaars, visies en werkmethoden en gaf daarmee het huis een open en werkelijk publiek karakter. Ook in de komende periode zal regelmatig met zulke gastcuratoren worden gewerkt. De programma's voor talentontwikkeling en de educatieve en participatieve projecten worden vormgegeven samen met jonge kunstenaars en curatoren met uiteenlopende culturele achtergronden en identiteiten.

Publiek, partners (en programma)

Er wordt regelmatig een beroep gedaan op Marres om te compenseren voor het wegvallen van infrastructuur op het gebied van cultuurvoorziening in de ouderenzorg, evenals amateurkunsten en culturele schoolprogramma's. Met Quiet, COA, de asielzoekerscentra in Maastricht en Heerlen, Serve the City en Stichting Met je hart en nog veel meer sociale organisaties ontwikkelt Marres speciale rondleidingen, workshops, stamtafels en participatieve activiteiten om de drempel te verlagen voor eenzame ouderen, mensen die in armoede leven en asielzoekers. De samenwerking met deze partners resulteren in Marres' structurele verwevenheid met de stad en regio. Marres werkt voor het werven van vrijwilligers samen met het COA. De stichting Cultuurmakers die als doelstelling heeft om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij cultuur, stelt hun netwerk ter beschikking. Ook draagt deze stichting financiële bijdragen aan de organisatie van de stamtafels, events en workshops.

Financiële
paragraaf

Marres heeft een goed jaar gedraaid, met oogstrelende tentoonstellingen en activiteiten, maar ook met een overschot op de begroting, waarmee de reserves kunnen worden aangevuld. Marres financiële huishouding is daarmee gezond, maar door de stijging van kosten en afhankelijkheid van overheidssubsidies blijft het ook kwetsbaar.

Eind 2023 is er in overleg met de raad van toezicht besloten om een deel van het eigen vermogen te bestemmen om (personele) tegenvallers financieel op te kunnen vangen. Ook werd een bestemming aangelegd om op termijn bij te dragen aan de noodzakelijke verbouwing van Marres om het monumentale huis beter toegankelijk te maken voor mensen die slecht ter been zijn. Deze bestemmingsreserves zijn in 2025 nog van kracht. Het bestemmingsreserve onvoorziene personeelslasten wordt aangevuld met €5.000, huisvesting met €10.000. Daarnaast wordt er €20.000 bestemd voor Rooms Performance Festival om de continuïteit van het festival na 2026 te garanderen wanneer de termijn van de donatie van het Gieskes-Strijbis Fonds afloopt. Vanaf 2027 wordt het festival gedragen door de bijdragen van de partnerinstellingen. Als laatste heeft Marres in 2025 een egaliseringsreserve Provincie Limburg (€4.078, Bestemmingsfonds Provincie) gevormd, waarmee zij de door de Provincie Limburg opgestelde eisen voor structurele subsidie volgt.

In 2024 is er €87.064 onttrokken aan het eigen vermogen. €77.0464 daarvan kwam uit de algemene reserve, €10.000 uit bestemmingsreserve huisvesting. Dit bracht het eigen vermogen van Marres terug naar €63.117. Streven was om vanaf 2025 weer voorzichtig een eigen vermogen van +/-10% van de totale jaaromzet op te bouwen. Met het positieve resultaat van €50.786 in 2025 wordt het eigen vermogen van Marres verhoogd tot €113.904. €11.708 hiervan wordt aan de algemene reserve toegevoegd, de rest van het resultaat wordt verdeeld over de bovengenoemde reserves. Hiermee creëert Marres financiële stabiliteit voor de huidige cultuurplan periode.

Beleid bij
tegenvallende
inkomsten

Marres' praktijk kent een aantal financiële risico's. Tentoonstellingen kunnen minder inkomsten genereren dan begroot, omdat bijvoorbeeld bezoekersaantallen tegenvallen of fondsen minder bijdragen. Ook zijn er soms schadeposten door zieke medewerkers, gebreken aan het huis of andere onverwachte kosten. Door de opgebouwde reserve en verzekeringen voor ziekte kan Marres een aantal risico's opvangen. Toch is Marres prudent in haar uitgavepatroon. Zo plant zij de meest kostbare tentoonstellingen aan het begin van het jaar om zo eventuele tegenvallers later in het jaar te kunnen compenseren. Voorts bevat elke tentoonstellingsbegroting posten die geschrapt of toegevoegd kunnen worden, mocht de jaarbegroting dat verlangen dan wel mogelijk maken.

Besluit

De raad van toezicht is tevreden over de wijze waarop Marres dit jaar het experiment heeft gezocht en serieus gekeken heeft naar nieuwe vormen en ritmes die de kunstenaars nodig hebben om hun werk verder te ontwikkelen. Daarbij is zij gelukkig met de manier waarop, mede dankzij de vrijdagavonden en de onvermoeibare arbeid van de afdeling educatie, Marres haar ambitie inlost om grote experimentele internationale projecten te verbinden met de lokale infrastructuur en doelgroepen. Marres bestendigt hiermee haar reputatie als ontmoetingsplek, waar internationale kunstprofessionals en regionale kunstliefhebbers, maar ook mensen die minder vanzelfsprekend thuis zijn in de wereld van de kunst, elkaar kunnen treffen. Marres' begeleiding van jonge teamleden, kunstenaars en curatoren in hun talentontwikkeling vormt een fris kader voor de overige taken van Marres, zoals het openen van nieuwe vergezichten voor kunst- en museumprofessionals, het creëren van nieuw discours, het faciliteren van nieuwe richtingen in het werk van kunstenaars en het scheppen van een internationale omgeving en netwerk voor Nederlandse kunstenaars en professionals. Het mogelijk maken van de productie van kunst, misschien wel de allerbelangrijkste taak van Marres, ligt hierin verdisconteerd. De ondersteuning door het Ministerie van OCW, de gemeente Maastricht, de provincie Limburg, maar ook de private fondsen en een steeds veranderend publiek is daarbij essentieel, niet alleen voor Marres' eigen toekomst, maar ook voor het gevarieerde aanbod van de internationale hedendaagse kunst in Nederland.

Dankwoord

Tot slot wil ik hier graag namens het Marres team en de raad van toezicht grote dank uitspreken aan alle kunstenaars, zzp'ers, vrijwilligers, bestuursleden, samenwerkende instellingen, fondsen en overheden die ons hielpen onze plannen in dit jaar te verwezenlijken. Ook dank ik graag het ministerie, gemeente Maastricht, provincie Limburg voor hun structurele ondersteuning.

Valentijn Byvanck
Directeur-bestuurder

II. Overzicht tentoonstellingen en activiteiten

Marres 2025

07-01	Educatieprogramma Sophianum	Extern
09-01 t/m 17-04	Workshops BS Dynamiek	In- & Extern
09-01	Nieuwjaarsborrel CIM	Extern
14-01 t/m 02-12	Educatieprogramma Broeklandcollege	In- & Extern
17-01 t/m 26-09	Educatieprogramma ABK	Extern
25 & 26-01-2025	<i>Rooms Performance Festival</i>	
25-01	<i>Extended</i> tentoonstelling: <i>Mind & Matter</i>	Extern
30-01	Educatieprogramma UM Psychology	Extern
01-02-2025 t/m 31-08-2025	<i>Vultures & Fireflies (V&F)</i>	
01-02 t/m 08-03	<i>V&F</i> : Sneak Peeks op zaterdag	
04-02 t/m 24-06	Workshops @ease	In- & Extern
12-02	Educatieprogramma Gerlachus	Extern
14-02	Date Night i.s.m. MUMC+	
18-02 t/m 01-10	Educatieprogramma Bernard Lievegoed	In- & Extern
25-02	25 jaar Marres: lancering Marres Bier	
26-02	Educatieprogramma de Nieuwste Pabo	Extern
28-02	Ambtenarencarnaval met cultuurinstellingen	Extern
08-03	Bezoek vrijwilligers Toon Hermans Huis	
15-03	Opening 1: <i>Vultures & Fireflies</i>	
15-03 t/m 28-06	<i>Extended</i> op zaterdag	In- & Extern
18-03	Educatieprogramma Bonnefantencollege	Extern
21-03 t/m 31-08	<i>Friday Night Openings</i>	
25-03	25 jaar Marres: storytelling	
27-03	Educatieprogramma CSN VSO	Extern
04-04	Workshop Ebru	
04-04	Educatieprogramma Udens college	
07-04 t/m 19-05	Educatieprogramma El Habib	Extern
11-04	Museumnacht	
25-04	25 jaar Marres: buurtborrel	
25-04	Educatieprogramma St. Hanze	
06-05	Bezoek studenten CMD	
08-05	Stichting Met je hart: Stamtafel	
08-05	Workshops moeders	
09-05	Educatieprogramma Op Gen Hei	Extern
14-05	Educatieprogramma HBO Eindhoven	Extern
15-05	Bezoek Broeklandcollege	
16-05	Workshop en event Premium team	
17-05	Workshop Serve the City (NOAH)	
23-05 t/m 05-09	Zomerworkshops vrijdagavond	
25-05	25 j. Marres: Boekpresentatie & wandeling	
26-05	Educatieprogramma FaSoS	Extern
30-05	<i>Rooms</i> professionals' program	Extern
06-06	Spaanstalige rondleiding <i>V&F</i>	
10-06	Taalcafé	
11-06	Nationale Buitenspeeldag	
11-06	Teamdiner met rvt	
12-06	Educatieprogramma Toorop Mavo	
16-06 t/m 25-06	Educatieprogramma Terra Nigra	Extern
20-06	Booklaunch en Q&A <i>Vultures & Fireflies</i>	Extern
21-06	Eindpresentatie <i>Extended</i>	
27-06	Eindpresentatie studenten CMD	
28-06	Opening 2: <i>Vultures & Fireflies</i>	
29-06	<i>Gluren bij de Buren</i>	

03-07	Workshop Sally	
30-07	Bezoek Quiet	
23-08 & 24-08	Tuinprogramma	
29-08	Buurtborrel & pluknamiddag	
03-09	Rondleiding COA Maastricht	
05-09	Storytelling night	
10-09-2025 t/m 05-10-2025	<i>Gestures as Portals</i>	
10-09	Bezoek iArts	
11-09	Educatieprogramma IBBO	Extern
12-09 t/m 28-11	Fall program vrijdagavond	
21-09	Bezoek HKU	
26-09 t/m 03-10	Bewegingsworkshops Amparo González Sola	
29-09	Bezoek Vrienden van Museum M, Leuven	
01-10	Bezoek St. Joost	
02-10	Bezoek Vista College	
10-10	Queer storytelling night	
14-10	Workshop Vista College	
25-10 t/m 18-04-2026	Extended op zaterdag	In- & Extern
28-10	Bezoek Inburgeraars Gem. Maastricht	
29-10 & 30-10	Dominicanen: voorproefje	Extern
31-10	<i>Terms & Conditions</i> – Ingrid Berger Myhre	
07-11 & 14-11	Artist Talks Leopold Emmen	
10-11 t/m 14-11	Draaidagen Leopold Emmen	
26-11	Workshop beschouwende vaardigheden	
07-12	<i>Kinderdag Festival: Celebrate YOU!</i>	
20-12-2025 t/m 17-05-2025	<i>Porous Grounds, Sacred Codes</i>	
20-12	Opening <i>Porous Grounds, Sacred Codes</i>	
21-12	Artist talk <i>Porous Grounds, Sacred Codes</i>	Extern

III. Projecten

1. *Rooms Performance Festival*
25 & 26 januari

In het weekend van 25 en 26 januari vond de vierde editie van het performance festival *Rooms* plaats. Het was het tweede festival nieuwe stijl, ondersteund door het Gieskes-Strijbis Fonds en georganiseerd met een consortium van partners; Via Zuid, de Brakke Grond, Dansateliers en MU. Het festival omvatte twee dagen en bezoekers kregen met een dagpas zes performances te zien. Een zeer gevarieerde groep makers uit Nederland, België, Palestina, Egypte en Argentinië, brachten in de kamers van het huis en in het ijshuis achter in de tuin fris theater, schurende dans, een culinaire performance, kinetisch textiel, intiem activisme en nog veel meer. Het festival was uitverkocht en het publiek was zeer enthousiast over de acts. Ook waren er veel programmeurs en scouts van Nederlandse en Vlaamse theaterhuizen en festivals aanwezig.

Tijdens Festival Cement (Den Bosch) in mei organiseerde Marres samen met de partners een middag voor professionals over de werking van de hybride kunstpraktijk en performance in de museale context. Presentaties werden gegeven door Marijke Cobbenhagen (directeur The Grey Space in the Middle), Heintz & Kop (lichtontwerpers, scenografen en theatermakers), Maison The Faux (gespecialiseerd in performance art, mode- en kostuumontwerp, maar ook decor- en interieurontwerp), Anthony van Gog (performer) en Leonie Clement (artistiek directeur Festival Cement). Angélique Spaninks, directeur MU leidde daarna het gesprek.

Fashionclash trad dit jaar uit het consortium van partners. MU (Eindhoven) en, aan het einde van het jaar, Festival Spring (Utrecht) traden toe als partner.

Gegevens:

Curatoren: Marres, Via Zuid, de Brakke Grond, Dansateliers en MU

Programma: Sofie Kramer, Ahmed El Gendy, Amparo González Sola, Tabor Idema, Samah Hijawi en Jasmine Karimova & Johannes Offerhaus

Met dank aan: Mári Mákó, Batuhan Demir, Francesco DiMaggio, Joske Koning, Clotilde Cappelletti, Estéfano Romani, Rita Bifulco, Alina Ruiz Folini, Nahuel Cano en Diane Mahin

Publicatie: Handout

Grafische vormgeving uitingen: Loes Claessens

Fotografie: Sanne Peper

Aftermovie: Richi Productions

Partners: Via Zuid, de Brakke Grond, Dansateliers en MU

Extra inkomsten: Gieskes-Strijbis Fonds

Bezoekersaantal: 78

2. *Vultures & Fireflies*
01/02 – 31/08

In november 2024 begon de kunstenaar Alejandro Galván zijn werk aan de veelzijdige tentoonstelling *Vultures & Fireflies*. De tentoonstelling werd een kroniek van Mexico vanuit het perspectief van de voorstad Nezahualcóyotl. Neza, zoals het meestal wordt aangeduid, werd zestig jaar geleden gesticht aan de rand van Mexico-Stad. De voorstad werd toen gezien als het beloofde land voor migranten uit andere delen van het land, en later ook uit het Caribisch gebied, Centraal- en Zuid-Amerika. Vandaag is het een plek waar politieke verwaarlozing en geweldsproblematiek het sociale landschap hebben gevormd. *Vultures & Fireflies* was een indringende en soms grimmige totaalinstallatie met enorme schilderijen, massieve transfer prints, film, graffiti tags, geëtste busramen en sculpturen, waarin met Boschiaanse volheid visioenen, spektakel, tederheid en wreedheid om voorrang streden. De tentoonstelling werd begeleid door indringende films en soundtracks, vervaardigd door Galváns kunstenaarsvrienden Alexis Landin, Israel Villalobos en Pablo Mendía.

Sneak peaks op zaterdag

Alejandro Galván werkte vanaf eind november 2024 achter gesloten deuren. Vanaf het performance festival in januari 2025 werd zijn werk en studio mondjesmaat voor publiek geopend, eerst op zaterdagen. Ook werden er activiteiten op de vrijdagavond georganiseerd waarbij de voortgang van zijn werk kon worden bezichtigd. Op 15 maart werd het eerste deel van de tentoonstelling geopend. Op 28 juni volgde het tweede en laatste deel.

Na afloop van de tentoonstelling volgde een geleidelijke afbouw, waarin de performer en choreograaf Amparo Gonzalez Sola haar werk maakte.

Publicatie

Speciaal ter gelegenheid van Alejandro Galván's *Vultures & Fireflies* bij Marres werd een publicatie samengesteld door de curatoren Tonatiuh López en Laura Martínez. Ontworpen door The Rodina omvat de publicatie prachtig beeldmateriaal en indringende essays en poëzie van Guadalupe Reyes, Mitzi Cuevas, Razzia Santillán, Lydiette Carrión, Adrián Román, Juan Pablo Ramos, Samuel Segura, Laura Martínez en Tonatiuh López.

Tijdens de boekpresentatie bij Studium Generale in Maastricht, werden verschillende aspecten van het werk van Alejandro Galván belicht. De kunstenaar zelf was aanwezig, evenals de curatoren Laura Martínez en Tonatiuh López. De onderwerpen die aan bod kwamen waren sociale participatie, kunst en activisme, geweld en onrecht in de samenleving (waaronder femicide), Mexicaanse politiek en corruptie, en het belang van het delen van verhalen. De sprekers waren Lydiette Carrión Rivera (onafhankelijk journalist en schrijver), Tonatiuh López (curator, kunsthistoricus, schrijver en activist) en Sergio Alvarado Vazquez (onderzoeker aan de Universiteit Twente).

Gegevens:

Curatoren: Tonatiuh López, Laura Martínez

Kunstenaar: Alejandro Galván i.s.m. Alexis Landin (film), Israel Villalobos en Pablo Mendía (geluid)

Cahier NL/EN en B1 cahier: met teksten van Tonatiuh López

Publicatie *Vultures & Fireflies*: ed. Tonatiuh López, Laura Martínez. Auteurs: Guadalupe Reyes, Mitzi Cuevas, Razzia Santillán, Lydiette Carrión, Adrián Román, Juan Pablo Ramos, Samuel Segura, Laura Martínez en Tonatiuh López. Ontworpen door The Rodina

Podcast: Tonatiuh López met Valentijn Byvanck

Grafische vormgeving cahier en uitingen: Loes Claessens

Fotografie: Gert Jan van Rooij & Rob van Hoorn

Partner: No Man's Art Gallery

Extra inkomsten: /

Bezoekersaantal: 7.296

3. *Gestures as Portals*
10-09 – 05-10

Gestures as Portals was een maandlang durende performance die plaatsvond tijdens de ontmanteling van de tentoonstelling *Vultures & Fireflies*. Bezoekers ontmoetten de performers in een huis waar restanten van de tentoonstelling, gekleurde wanden, kiezelvloeren en schilderijen, nog zichtbaar waren, naast sporen van de afbouw en lege ruimtes.

Tegen dit decor ontwikkelde Amparo González Sola een doorlopende performance in de verschillende kamers van het huis. In de performance speelde ze met houdingen en bewegingen in haar omgeving, van bezoekers en medewerkers, maar ook van figuren in de overgebleven schilderijen van Galván. Het intieme spel kwam voort uit Amparo's zoektocht naar verbinding in een wereld waarin verschrikkelijke gebeurtenissen voortdurend via de media op ons netvlies worden geprojecteerd en die ons vermogen om te voelen lijkt te bevriezen. Hoe dichtbij moet iets gebeuren voordat we een verbinding of een gevoel van verantwoordelijkheid voelen? Door zich te richten op kleine gebaren, nodigde González Sola bezoekers uit om de dynamiek van blik, afstand en nabijheid opnieuw te overwegen.

Gegevens:

Concept en regie: Amparo González Sola

Performance en onderzoek: Leandro de Souza, Amparo González Sola

Geluid en licht: Nahuel Cano en Vinny Jones

Dramaturgisch advies: Bek Berger

Publicatie: Cahier

Podcast (video): Amparo Gonzalez Sola, Valentijn Byvanck

Video: Jesus Serrano Huitron

Grafische vormgeving cahier en uitingen: Loes Claessens

Fotografie: Jesus Serrano Huitron & Rob van Hoorn

Partner: Dansateliers
Extra inkomsten: /
Bezoekersaantal: 601

4.
Porous Grounds, Sacred Codes
20-12-2025 –
17-05-2026

Porous Grounds, Sacred Codes was een grootschalig tentoonstellingsproject dat bezoekers meenam in een krachtig en inspirerend verhaal over collectiviteit, diaspora en culturele identiteit. Zeven kunstenaars met wortels in West-Afrika: Yacine Tilala Fall, Selly Raby Kane, Maguette Dieng, Ican Ramageli, Hamedine Kane, Eva Diallo en Babacar ‘Doli’ Traoré, creëerden samen een zintuiglijke totaalinstallatie van sculpturen, geluid, textiel, video en performance.

De gezamenlijke vorm van de tentoonstelling is geïnspireerd op de Senegalese traditie van collectief werken. Het bekendste voorbeeld daarvan is Laboratoire Agit’Art, opgericht in 1974 door El Hadji Sy, Issa Samb (ook bekend als *Joe Ouakam*), filmmaker Djibril Diop Mambéty en toneelschrijver Youssoupha Dione. Dit collectief ontwikkelde een nieuw vocabulaire voor het postkoloniale Senegal, hing panafrikaans gedachtegoed aan en moedigde kunstenaars aan een kritische en actieve houding aan te nemen.

Porous Grounds, Sacred Codes verbond het Zikr-gezag van mantra’s, het dagelijks leven in de Medina, de bomen van het droge Fouta, de mystieke gelaagdheid van de Senegalese keuken, de diasporische verzamelingen van gevonden beelden en objecten, en de geheimen van de laatste dag. Het vormde een collectief portret dat Senegal als vertrekpunt nam voor de verbeelding van een groep getalenteerde kunstenaars en een glimp van werelden bood waarvan de codes voelbaar zijn, maar nooit volledig te doorgronden.

Porous Grounds, Sacred Codes werd samengesteld door de curatoren Haja Fanta en Filly Gueye van het gerenommeerde Senegalese kunstinstituut RAW Material Company (Dakar).

Publieksprogramma

Voor de tentoonstelling werd een uitgebreid educatie- en publieksprogramma ontwikkeld rondom thema’s als erfgoed, culturele identiteit, migratie en zintuiglijke ervaring. De kick-off voor het programma vond plaats op de dag na de opening, met een rondetafelgesprek met de curators en kunstenaars. Het gesprek was via streaming ook te volgen voor kijkers die er niet bij konden zijn. Van het gesprek wordt een podcast gemaakt. De rest van het publieksprogramma, met meertalige rondleidingen, storytelling- avonden, filmvertoningen, workshops en listening sessions vindt plaats in 2026. Het programma wordt ontwikkeld in samenwerking met een reeks partners waaronder RAW, filmhuis Lumiere Maastricht, Global Studies UM en DAR Cultural Agency.

Gegevens:

Curatoren: Haja Fanta, Filly Gueye

Kunstenaars: Yacine Tilala Fall, Selly Raby Kane, Maguette Dieng, Ican Ramageli, Hamedine Kane, Eva Diallo, Babacar Traoré “Doli”

Publicatie: Cahier (NL/EN/FR) en cahier B1

Podcast en streaming session: Haja Fanta, Filly Gueye, Yacine Tilala Fall, Selly Raby Kane, Maguette Dieng, Hamedine Kane, Eva Diallo, Babacar Traoré “Doli”

Grafische vormgeving cahier en uitingen: Loes Claessens

Fotografie: Gert Jan van Rooij & Rob van Hoorn

Partner: RAW Material Company en DAR Cultural Agency

Extra inkomsten: Het Cultuurfonds (Margarethe Petronella Fonds), VSBfonds, Elisabeth Strouven Fonds, Stichting Kanunnik Salden/Nieuwenhof, Stichting DOEN

Bezoekersaantal tot en met 31-12: 312

5.
Ontwikkelings-
projecten:
Ingrid Berger
Myhre &
Leopold/
Emmen

Als onderdeel van het programma van 2025 en mede mogelijk gemaakt door de verschuivende ritmes, kon Marres meer dan andere jaren aandacht besteden aan het ontwikkeltraject van individuele kunstenaars. De residentie periode van Alejandro Galván is hier een voorbeeld van, maar ook de maandlange performance van Amparo Gonzalez Sola. Beide kunstenaars werden expliciet uitgenodigd om in een lange periode in Marres hun werk te ontwikkelen. Galván kreeg voor het eerst de gelegenheid om groot en multidisciplinair te werken, Gonzalez Sola kreeg de tijd om vanuit haar werk *While Taking*

Shape een duurperformance te ontwikkelen. De vrijdagavonden werden ingezet om de processen achter het werk voor publiek zichtbaar te maken.

In het najaar kwamen ook de Noorse performancekunstenaar Ingrid Berger Myhre en Nederlandse kunstenaarsduo Leopold/Emmen een aantal weken in huis om werk voor te bereiden. Berger Myhre onderzocht in haar studie voor *Terms and Conditions* hoe we het lichaam gebruiken als geleider van de taal. Onder welke omstandigheden moet het lichaam de taal verlevendigen, bijstellen of tegenspreken? En wat doe je met verschillende interpretaties van woorden? De reflectie op deze vragen verwerkte ze in een aanstekelijke performance.

Gegevens Ingrid Berger Myhre:

Onderzoek en regie: Ingrid Berger Myhre

Performer: Ingrid Berger Myhre

Ontwikkeld in samenwerking met: Yuhan Ashley Ho, Calvin Carrier, Hilde Ingeborg Sandvold

Externe blik: Sara Manente, Geert Belpaeme

Residenties: STUK, Leuven (BE), Bora Bora, Aarhus (DK)

Coproductie: Bærum Kulturhus (NO)

Ondersteund door: Au Jus, Brussel (BE), I Am Undone (NO), Vlaamse Gemeenschap (BE)

Productie: Caravan Production (BE)

Fotografie: Rob van Hoorn

Grafische vormgeving uitingen: Loes Claessens

Bezoekersaantal: 67

Het Nederlandse film en beeldende kunst duo Leopold/Emmen volgde met een opbouw voor een filmset. Het huis werd behangen en opnieuw ingericht zodat het eruit zag als een statige, wat verwaarloosde villa. In deze villa werd een week lang met een filmcrew, acteurs en figuranten opnamen gemaakt. De choreografe Meg Stuart en actrice Sandra Hüller speelden bewoners van een huis vol oude herinneringen, waarin een stroom van verstekelingen leken binnen te dringen. De ca. 50 figuranten werden van overal in Maastricht gescout. Daarbuiten waren er ook een aantal bijzondere figuren die zich vrijwillig aanmeldden, zoals regisseur Johan Simons, de kunstenaar Petra Noordkamp en een docent met een klas contrabassisten van het conservatorium. De vrijdagavonden werden gebruikt om het proces achter de schermen te laten zien. Na de montage in 2026 zullen deze beelden centraal staan in de tentoonstelling *The House Where We Used To Live* die in maart 2027 in Marres zal worden geopend.

Gegevens Leopold/Emmen:

Regisseur: Nanouk Leopold

Crew: Daan Emmen, Solar Vlaar, Laury Hooghuis, Benito Strangio, Vivianne Jorritsma, Marcel de Hoogd, Manon Blom, Scarlett Kraidy, Roan Groothuis

Cast: Sandra Hüller, Meg Stuart, Johan Simons

Figuranten: Agustín Sanchez, Aleksandra Tatarchuk, Alessio Faustini, Amalia Herrera, Ana Galera Prieto, Angela Janssen-Steffes, Charlotte Beckers, Gloria Guyt, Inge Jeurissen, John van der Put, Julius van der Laan, Louis Althuizen, Lucia Soler, Marjo van Gessel, Raesah Nawaz, Ronald Emons, Sandra Meissner, Tena Ivanetic, Viviana Kersten, Wilmie Lenders, Thomas Fuller, Bastian Harris, Nina Creemers, Yorique Maraay, Bibice Piets, Erik Krijger, Yala Claessens, Kira Dalynk, Paolina Liberg, Leny Bartels, Petra Noordkamp, Piet Bonnema, Tamana Zaman, Wolf Vader, Ruchir Kathusing, Lieve Rosenberg, Sofia Bergijn, Lara Möhring, Jordan Faber, Fumiko Aoyagi, Toko en Sono.

6. *De Onzichtbare Collectie*

De Onzichtbare Collectie is een online kunstcollectie die je niet kan zien, maar wel kunt horen. Vanaf 2020 oogst Marres verhalen waarin mensen van alle leeftijden en achtergronden over hun favoriete kunstwerk praten. *De Onzichtbare Collectie* werd dit jaar structureel ingezet bij educatieve programma's in de scholen: Sophianum Scholengemeenschap, Broekland College, basisscholen Dynamiek, Sint Gerlachus, El Habib en de jongerenorganisatie @ease. Verder werden dit jaar plannen gemaakt voor een nieuwe koers om de verzameling uit te breiden en een groter bereik te gunnen, waarbij we

ook kijken hoe we met de storytelling avonden kunnen koppelen aan het project. In 2026 hopen we een groter en meer divers publiek aan deze collectie kunnen verbinden.

Gegevens:

Publicatie: Geluidsfragmenten/podcast via o.a. Apple Podcasts en Spotify

Partners: Cultuurmakers Maastricht, Stichting Met je hart, Sophianum Scholengemeenschap, Broekland College, Basischolen Dynamiek, Sint Gerlachus, El Habib en @ease.

Luisteraars 2025: 1.785

IV. Events en activiteiten

- 25 jaar Marres
25 januari –
25 mei
- Ter ere van haar 25-jarig bestaan en beginnend op 25 augustus 2024, organiseerde Marres een klein jaar lang een reeks festiviteiten, telkens op de 25e van de maand, waar elke maand een community centraal stond die belangrijk is voor Marres. Op 25 februari werd het Marres bier gelanceerd en werd deze lancering gevierd met een hele groep Marres-familie en nakomelingen van de Marres bierbrouwers. Op 25 april nodigde Marres de buurt uit voor een buurtborrel, en korte tours in verschillende talen door de tentoonstelling *Vultures & Fireflies*. De festiviteiten van het jubileum werden op 25 mei afgesloten met de booklaunch van *Goudgeel, Oud Buin*. Het boekje, geschreven door René Schmeetz, gidst de bezoekers door het verleden van de brouwersfamilie Marres in de stad Maastricht.
- Friday Night Openings*
Gedurende het hele jaar
- Marres werd vanaf januari 2025 elke vrijdagavond langer geopend! Van 17:00 tot 20:00 konden bezoekers binnenlopen met gratis toegang om de tentoonstelling te bekijken of workshops te volgen en events bij te wonen. Voorbeelden van hiervan waren story telling avonden, avonden met kunstenaars, boek launches, meertalige rondleidingen en allerlei workshops.
- Deelnemende kunstenaars, performers en workshopgevers: Şerife Keskinliç, Raeesah Nawaz, Studio SUFI, Floor Martens, Becky Doonan, Maasstitch en Farbod Ceramics, Alejandro Galván, Leopold Emmen, Daniel Rivera, Didiann Leusink, Iris de Leeuw, Jeff van Reen, Max Yust, Chang Chih Chung, Halar Soomro, Adeola Elinice Adeyemi, Lydiette Carrión Rivera, Tonatiuh López, Sergio Alvarado Vazquez, Işıl Çakmak, LDH (Lars den Hertog), Michiel Terpelle, Rossy Liu, Mariah Issa, Marc Boas, Pia Breuer, Brunei Deneumostier, Frida Roper, Leandro de Souza, Amparo González Sola, Ingrid Berger Myhre.
- Hart dag
14 februari
- Op Valentijnsdag organiseerde Marres een avond samen met de hartafdeling van het ziekenhuis. Een speciale onderzoekstak van het ziekenhuis richt zich op de positieve invloed van kunst bij herstel na hartritmestoornissen, en biedt gepersonaliseerde kunsttherapie aan patiënten die een of meer ICD-schokken hebben gehad. In samenwerking met de vakgroep organiseerde Marres een programma waarin geliefden, vrienden, en (solo) daters niet alleen te maken kregen met het hart en de liefde, maar ook via spelletjes, presentaties en miniworkshops klinische feiten over het hart te weten kwamen. De avond werd ontwikkeld in samenwerking met MUMC+, HeArt Ma'at, CARIM en Pulseday.
- Tijdens Museumnacht waande Marres zich in Mexicaanse sferen, tijdens de tentoonstelling *Vultures & Fireflies*. De bezoekers konden Mexicaanse maskers maken tijdens een doorlopende workshop van *Extended*, genieten van Mexicaans Streetfood van chef Jasper Tork en dansen op de Latin beats van DJ Passi3n Latina.
- Nationale buitenspeeldag
11 juni
- Tijdens de Nationale Buitenspeeldag veranderde heel Nederland in 3en grote speeltuin – en ook Marres deed mee. Kinderen uit de buurt konden buiten spelen in onze stadstuin. Zo konden ze hun eigen heksensoep maken, snuffelen aan bloemen en verse vierbloesemlimonade maken.
- Tuin-programma
23 & 24 augustus
- In de maand augustus gaf Marres het startschot voor een reeks workshops in de tuin. Zo gaf Gladys Zeevaarders de tekenworkshop *De Vergeten Taal van de Tuin*, waar deelnemers een handgemaakte veldgids als vertrekpunt kregen en op een avontuurlijke manier met potlood een ontdekkingstocht maakten door de tuin. Elisa Verkoelen gaf dan weer een workshop lino snijden, ook met de tuin van Marres als inspiratiebron.
- Kinderdag
7 december
- Marres organiseerde in samenwerking met OSCAM het *Kinderdag Festival Celebrate YOU!* Het festival staat in het teken van creativiteit en zelfexpressie. Het Kinderdag Festival werd ook mede-georganiseerd door de Kindermuseumdirecteuren, die samen met een jongerencoach hielpen bij het ontwerpen en uitvoeren van delen van een programma vol workshops en activiteiten. Dit bood kinderen de unieke kans om betrokken te zijn bij de wereld van het museum, waarbij zij de leiding hadden, en bood hun een bijzondere ervaring in het vormgeven van een kunstfestival. In 2025 deden drie locaties mee: Marres in Maastricht, HipHopHuis in Rotterdam en OSCAM in Amsterdam.

V. Educatie

In 2025 blijft educatie een kernonderdeel van Marres' missie. Vanuit de overtuiging dat leren begint bij zintuiglijke ervaring en de eigen waarneming, ontwikkelt Marres educatieve programma's die leerlingen en studenten uitnodigen om met hun hele lichaam te onderzoeken reflecteren. De programma's sluiten aan bij actuele curriculumontwikkelingen in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs, waarin omgevingsbewustzijn, verbeeldingskracht en lichamelijke ervaring een steeds belangrijkere rol spelen.

Marres bereikt scholen op uiteenlopende niveaus met een breed en flexibel aanbod aan oefeningen, workshops en trajecten die steeds worden afgestemd op de context van de tentoonstelling, het type onderwijs en het vakgebied. De educatieve activiteiten vinden zowel plaats in het huis van Marres als op scholen in de regio, waardoor kunst en onderwijs elkaar op verschillende plekken en manieren ontmoeten. Naast schoolprogramma's investeert Marres ook in naschoolse activiteiten, docententrainingen en kennisdeling binnen het culturele veld. Zo blijft Marres in 2025 een actieve en gewaardeerde partner in de cultuureducatie in Limburg, met oog voor experiment, verdieping en duurzame samenwerkingen.

Primair
onderwijs

Het onderzoek *SenseSquared* vormde de basis voor lesprogramma's in het primair onderwijs. De lesprogramma's vertaalden de werkwijze en houding van de kunstenaar, waarin wordt gedacht vanuit het proces en materialen in plaats van resultaten, naar onderwijsactiviteiten die creativiteit en een artistieke houding stimuleren. Voor basisschool Dynamiek voerde Marres een jaartraject voor het schooljaar 2024/25 uit. Dit traject had als doel om leerkrachten en leerlingen te stimuleren hun vak creatiever en meer onderzoekend te maken. In het traject werd ook veelvuldig gebruik gemaakt van *De Onzichtbare Collectie*, waarin leerlingen werden aangemoedigd om naar aanleiding van verhalen over kunst werk te maken en ook weer verhalen te vertellen. Dit traject werd mogelijk gemaakt door cultuurbemiddelaar Kaleidoscoop Maastricht. Deelnemende scholen (po en speciaal onderwijs) waren Basisschool Dynamiek (Maastricht), Basisschool Op Gen Hei (Landgraaf), Islamitische basisschool EL Habib (Maastricht), IBBO Angeliet (Geleen).

Voortgezet
onderwijs

Voor eerste- en derdejaarsleerlingen van het Broeklandcollege organiseerde Marres speciale projecten rond de tentoonstellingen *Vultures & Fireflies* en *Gestures as Portals*. In samenwerking met het landelijke project ChangeMakers werd de ondersteuning van vo-leerlingen bij het ontwikkelen van eigen vrijwilligersinitiatieven voortgezet. Marres fungeerde hierbij zowel als 'doe-plek' als inspiratiebron voor docenten en leerlingen. Daarnaast bezochten diverse scholen Marres in het kader van Rondje Cultuur, in samenwerking met Kaleidoscoop. Deelnemende scholen (vo) waren: Sophianum (Gulpen), Broeklandcollege (Hoensbroek), Bernard Lievegoedcollege (Maastricht), Bonnefantencollege (Maastricht) CSN VSO (Maastricht), Udens College (Uden) Toorop Mavo (Rotterdam), Terra Nigra (Maastricht).

Jongerenproject
Extended

Extended is een gezamenlijk jongerenprogramma van Marres en de Jan van Eyck Academie waarin jongeren kennismaken met hedendaagse kunst en maatschappelijke thema's via zintuiglijke en co-creatieve werkvormen. In 2025 werd *Extended* doorontwikkeld als pilot met twee nieuwe formats: een intensieve weekendeditie en een verdiepend traject van twintig weken. De weekendeditie bood jongeren een laagdrempelige kennismaking met het programma via workshops en een gezamenlijke presentatie rond performance en lichaamstaal. Met workshops van kunstenaars: Amparo Gonz ales Sola, Simone Gisela Weber en Luca Conte. Het langlopende traject loopt van oktober 2025 tot en met april 2026. Het biedt ruimte voor verdieping, onderzoek en samenwerking en sluit inhoudelijk aan op de tentoonstelling *Porous Grounds, Sacred Codes*. Door deze pilots worden waardevolle inzichten verzameld die richting geven aan de verdere ontwikkeling van *Extended* en de versterking van duurzame jongerenparticipatie binnen Marres.

Extended-leden 2025: Ahtziri, Beste, Eben, Ella, Havana, Juno, Linda, Lisa, Mar, Sahara, Sam, Sheila, Sophia, Tara, Tena, Tom, Coline, Evangelia, Helena, Lupita, Michalis, Maqusi, Paloma, Sabine, Yahmur.

Extended werd opnieuw ondersteund door Gemeente Maastricht.

Universiteit,
hogeschool en
mbo

In 2025 brachten diverse hogescholen en universiteiten een bezoek aan Marres. We gaven een college *Kunst ervaren met al je zintuigen* aan propedeusestudenten psychologie. Studenten van de Academie Beeldende Kunsten, St. Hanze en de Nieuwste Pabo bezochten de tentoonstelling *Vultures & Fireflies* en namen deel aan een kunsteducatieve workshop. Studenten Communication and Multimedia Design van Zuyd Hogeschool volgden een minor museuminstallaties met Marres als opdrachtgever. Ze sloten af met een presentatie van prototypes op locatie. De ervaringen van het academische onderzoek *Senses-Based Learning* waaraan Marres deelnam, werden toegepast op zintuigelijke lesprogramma's voor Fontys Hogescholen en ArtEZ. Marres gaf workshops aan *Samenscholing*, een programma gericht op de deskundigheidsbevordering van onderwijsprofessionals en aan Boekhandel Dominicanen. Deelnemende scholen (hbo, wo en mbo) waren: Academie Beeldende Kunsten (Maastricht) , Psychologie UM (Maastricht) , St. Hanze (Groningen), De Nieuwste Pabo (Sittard), Communication and Multimedia Design (Maastricht) Fontys Hogescholen (Eindhoven), Faculty of Arts and Social Sciences UM (Maastricht) Vista College (Maastricht), ArtEZ Hogeschool voor de kunsten (Zwolle)

Marres nam ook dit jaar deel aan het *Premium*-programma van Maastricht University. In dit programma onderzocht een divers samengesteld team van honors studenten de wijze waarop zintuigelijkheid hun werk beïnvloedden. Het premium team bestond uit: Elizabeth Fullwood, Liliana Graef, Alexandra Gropius, Kyra de Haan, Sonia Pawłowska en Niloofar Seifi.

Twaalf studenten van de masteropleiding *Arts & Heritage: Policy, Management & Education* aan de Universiteit Maastricht voerden gedurende twee weken onderzoek uit naar de vrijdagavondprogrammering van Marres. Op basis van interviews, observaties, bronnenonderzoek en een vergelijking met andere instellingen formuleerden de studenten concrete adviezen. De studenten waren Mila Grechina, Erica Simon Irrure, Anna Boonstra, Lian Liu, Jonas Wahl, Lise Ngassam Mbandou, Sabrina Vromen, Melisa Dzananovic, Katerina Sochorova, Clara Stavro-Santarosa, Carina Bij, Katerina Maniara.

VI. Publiek, inclusie & diversiteit

In 2025 richtte Marres zich weer op een veelzijdig publiek van cultureel geïnteresseerden en professionals, aangevuld met jongeren en publieksgroepen voor wie de drempel tot hedendaagse kunst hoger ligt. Deze brede publieksbenadering sluit aan bij de missie van Marres als huis voor hedendaagse kunst waarin directe ervaring, zintuiglijkheid en participatie centraal staan. Tentoonstellingen trekken een trouw publiek van kunstliefhebbers en professionals, terwijl festivals, performances en educatieve programma's een jongere en meer diverse groep bezoekers bereiken.

Publieks- onderzoek

Om inzicht te houden in wie Marres bereikt en hoe bezoekers zich tot het programma verhouden, wordt structureel publieksonderzoek gedaan. De floormanagers passen het onderzoek flexibel aan op wisselende tentoonstellingen en activiteiten en delen maandelijks analyses met het team. Het publieksonderzoek biedt inzicht in herkomst, bezoekmotieven en vindbaarheid van Marres. Inzicht in diversiteitscriteria blijft deels beperkt vanwege privacyoverwegingen, maar kwalitatieve observaties en samenwerkingen met maatschappelijke partners leveren aanvullende kennis op over de samenstelling en behoeften van verschillende publieksgroepen. Deze inzichten werden gebruikt om programmering, publieksbenadering en de communicatie verder te verfijnen.

Uit publieksonderzoek blijkt dat 35% (ten opzichte van 42% in 2024) van de bezoekers uit Limburg komt, waarvan iets meer dan de helft uit Maastricht, gevolgd door de Randstad met 31%. Daarnaast kreeg Marres bezoekers uit de buurlanden België en Duitsland en ook van buiten het continent wisten bezoekers Marres te vinden. Ongeveer 56% van het bezoekers bezocht Marres met een Museumkaart, wat wijst op een sterke verankering binnen het landelijke museumpubliek. Circa een kwart van alle bezoekers (3500) is onder de 26 en komt via het educatieprogramma zonder museum kaart binnen. De rest is evenredig over de leeftijdsgroepen verdeeld. Van de bezoekers in 2025 was ongeveer 60% vrouw, 30% man en 5,5% identificeert zich als X. Volgens het onderzoek stapt 50% van de bezoekers voor de eerste keer het huis van Marres binnen.

Outreach

Marres streeft naar een breed publiek waarin de diversiteit van de Limburgse populatie wordt weerspiegeld, met extra aandacht voor kwetsbare groepen. Zo werkte Marres ook dit jaar weer samen met het AZC Maastricht. Ondersteund door de stichting Cultuurmakers Maastricht ging Marres dit jaar op bezoek bij (eenzame) ouderen, mensen met verschillende culturele achtergrond en leerlingen van het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs om te luisteren naar verhalen uit *De Onzichtbare Collectie*. Voor het toegankelijk maken van kunstverhalen voor ouderen organiseerde Marres stamtafelgesprekken met Stichting Met je hart. Ook was Marres dit jaar opnieuw sponsor van Quiet, een platform dat mensen in armoede de kans biedt om plekken te bezoeken of dingen te ervaren die voor hen anders onbereikbaar zijn. Hiervoor organiseerde Marres bijeenkomsten en workshops en gaf Marres gratis toegang tot tentoonstellingen en verschillende evenementen. Ten slotte werd samengewerkt met lokale organisaties zoals @ease Maastricht, en Serve the City, maar ook met Oscam in Amsterdam, DAR in Rotterdam en RAW in Dakar, Senegal.

VII. Communicatie en marketing

- Digitalisering** Digitalisering speelt een grote rol binnen Marres. Door het inzetten van digitale middelen wordt er efficiënter gewerkt, sneller gecommuniceerd beter aangesloten bij de behoeften van onze doelgroepen. Doel is om informatie makkelijker toegankelijk te maken. Door de consistente output op social media en de website werd de context rondom de programma's en activiteiten op een toegankelijke manier gecommuniceerd. Er werden foto- en videoverslagen van programma's gemaakt en online verspreid, en video-opnamen werden gepubliceerd op YouTube en de website. Aan het eind van 2025, tijdens de artist talk rondom de tentoonstelling *Porous Grounds, Sacred Codes*, streamde Marres deze live via YouTube. Ook werd er bij elke tentoonstelling een podcast opgenomen. Dit zorgde ervoor dat een internationaal publiek de programma's kon volgen.
- Social media** Social mediacampagnes hebben een direct (en indirect) meetbare significante invloed gehad op de registratieaantallen van events. Duidelijk te zien is dat een deel van ons publiek vooral via social media op de hoogte blijft van de programmering en hier de voorkeur aan geeft. Ook dit jaar steeg het online publiek van Marres. In 2025 is Instagram opnieuw het belangrijkste medium voor Marres in 2025. In 2024 was het groeipercentage van het aantal volgers op Instagram 33%, met 8.905 volgers op 31 december 2024. Eind 2025 stond de teller op 10.885, een groei van 22%. Opvallend is dat het bereik onder de niet-volgers aanzienlijk steeg naar een maandelijks gemiddelde van 70% van het totale aantal social media bezoekers.
- Het meest populair waren de Marres posts gemaakt in samenwerking met anderen en de oproepen voor participatie. De populairste, meest bekeken berichten afgelopen jaar waren de Open Call en aankondiging voor *Currents* in samenwerking met Jester in Genk, Ludwig Forum in Aken en KANAL-Centre Pompidou in Brussel, het statement rondom het Rode Lijn protest van zondag 5 oktober in samenwerking met het account Wijtrekkeneenrodelijn en de aankondigingen van de nieuwe editie van de *Limburg Biënnale* en de open call voor inzendingen voor de vrijdagavonden. Het Instagramaccount van *Extended*: ons jongerencollectief in samenwerking met de Jan van Eyck Academie genereert zo'n 25.000 views per maand, een getal dat gestaag doorgroeit.
- SEO- en SEA-marketing** In 2025 is actief ingezet op zoekmachineoptimalisatie (SEO) om de online vindbaarheid van de instelling en haar programma's te verbeteren. Door het optimaliseren van webteksten, metadata en pagina-structuren zijn activiteiten, tentoonstellingen en educatieve programma's beter vindbaar voor een breed publiek. Hiermee werd de drempel tot deelname en bezoek verder verlaagd. Aanvullend op de organische vindbaarheid is gebruik gemaakt van zoekmachine-advertenties (SEA) om specifieke programma's, evenementen en publieksactiviteiten onder de aandacht te brengen. Deze inzet was gericht op relevante doelgroepen en vond plaats binnen een zorgvuldig en kosteneffectief kader. In 2025 zette Marres vier, langlopende Meta advertenties in op Instagram en Facebook. Hiervan bereikte de meest bekeken post 82.000 mensen. De paid ads via Google zorgen voor 5.000 clicks naar onze website. Het inzetten van deze advertenties bracht aanzienlijk meer bereik over de gehele linie en zal, net als de zoekmachineoptimalisatie kernonderdeel blijven van de communicatiestrategie in 2026.
- Website** De website is het online archief van Marres, waar alle tentoonstellingen, events en informatie zorgvuldig op gedocumenteerd worden. In 2025 werd de website bekeken door 71.050 bezoekers. Deze forse daling ten opzichte van vorige jaren (2024: 100.465; 2023: 86.816) wordt verklaard door de algemene trend om platforms in plaats van websites te bezoeken en door het veelvuldig gebruik van de AI-functie op Google die antwoord geeft op vragen waarvoor men voorheen naar de website moest. Daarbij moet ook worden geteld dat in de jaren waarin de Limburg Biënnale plaatsvindt (2022; 2024; 2026) het verkeer naar de website flink hoger is dan in andere jaren. Eind 2025 is voor dit project een aparte website opgeleverd. Van de bezoekers komt 67% in Nederland, gevolgd door respectievelijk België, Duitsland, China en de VS. De percentages bezoekers uit Amsterdam en Maastricht liggen beide op 12%, gevolgd door de steden Rotterdam, Haarlem en Eindhoven. 67% bezochten de site via een mobiele telefoon. 54% van de bezoekers kwam op de website via een organische zoekopdracht, 34% weet marres.org meteen te vinden, terwijl de overige 12% via een verwijzing van een andere site kwam.

Podcasts	<p>Marres beheert twee podcast kanalen: <i>Sensing Art, Training the Body</i> waarin kunstenaars en curatoren worden geïnterviewd en <i>De Onzichtbare Collectie</i>, een verzameling van beschrijvende verhalen, gebruikt voor o.a. educatiedoeleinden. Voor de tentoonstelling <i>Vultures & Fireflies</i> werd een gesprek gevoerd met Tonatiuh López, één van de curatoren van de tentoonstelling, opgenomen in een professionele podcaststudio met beeld en geluid. De tweede podcast werd opgenomen bij Marres zelf, met performer Amparo González Sola tijdens haar <i>Gestures as Portals</i> residentie. Deze podcast is voor het eerst niet alleen te beluisteren, maar ook te zien via Spotify. Een derde podcast, voor <i>Porous Grounds, Sacred Codes</i> komt uit in 2026. 26% wordt beluisterd via Spotify, waar het aantal volgers licht steeg. In 2025 werd <i>De Onzichtbare Collectie</i> 1.747 keer gedownload, door 636 unieke luisteraars. In 2026 zullen Premium studenten van Maastricht University een case study maken van <i>De Onzichtbare Collectie</i>, om het project nieuw leven in te blazen.</p>
Nieuwsbrief	<p>Marres gebruikt Mailchimp om het contact met vrienden, pers en abonnees te onderhouden. Dit gebeurt via het versturen van persberichten, het vriendenjournaal en de maandelijkse nieuwsbrief. In 2025 werd hier meer gebruik van gemaakt dan in 2024. Het platform toont aan dat de digitale post van Marres meer dan 50% van de ontvangers wordt geopend, ruim boven het gemiddelde van culturele organisaties (34%). Momenteel telt ons bestand 8.500 contacten.</p>
Pers en -relatiebeheer	<p>Ook in het digitale tijdperk blijft het aanschrijven van lokale, nationale en regionale pers een integraal onderdeel van de communicatiestrategie. Hierbij is de zichtbaarheid van ons programma op de regionale online agenda's (ZOUT, Chapeau, Uittips Limburg, Visit Zuid-Limburg, Uitagenda Maastricht, Eropuit in Limburg en Thuis in Maastricht) dit jaar wederom van groot belang geweest. Het Performance Festival Rooms kreeg recensies in <i>Dans Magazine</i> en <i>Mr Motley</i>. <i>Vultures & Fireflies</i> werd genoemd in <i>De Limburger</i>, <i>De Nieuwe Ster</i>, <i>Metropolis M</i>, <i>Mr Motley</i>, <i>Museumtijdschrift</i> en <i>ZOUT</i>. Ook de boeklaunch van <i>Goudgeel, Oud Bruin</i> werd opgepikt door de lokale pers.</p> <p>Opvallend dit jaar was dat Marres niet bezocht werd door de grote kranten. We vermoeden dat één van de redenen de reislust van recensenten is die na corona flink is afgenomen. Ook zien we de tanende aandacht van lezers voor stukken over experimentele kunst. Om die reden hebben we in het afgelopen jaar meer ingezet op narrowcasting, zodat we communities direct bereiken. De gestage groei van onze sociale mediakanalen tonen dat bezoekers ons nog steeds nauwgezet volgen. Intussen kijken we samen met media, cultuur- en marketingpartners of we de trend in 2026 kunnen ombuigen.</p>
Printcampagne	<p>Het distribueren van printmateriaal in Maastricht is een vast onderdeel van de communicatiestrategie: voor elke tentoonstelling wordt lokaal ingezet met een poster- en flyercampagne bij hotels, cafés, musea en universiteiten in Maastricht samen met vaste partner Flyerman. Voor de grote, internationale tentoonstelling <i>Vultures & Fireflies</i> zette Marres dit jaar een grootschalige printcampagne in binnen het omringende grensgebied en de Randstad, met als doel om de zichtbaarheid te vergroten in verschillende steden. Voor <i>Gestures as Portals</i> werd samengewerkt met kanalen van de Nederlandse Dansdagen, die een groot bereik hebben. Ook de vrijdagavondprogrammering kreeg een eigen digitale en geprinte zomer-, herfst- en wintercampagne. Er werden betaalde advertenties geplaatst in o.a. <i>Kunst- & Museumkrant Zuid- & Oost-Nederland</i>, <i>Metropolis M</i>, <i>Museumtijdschrift</i>, <i>Dans Magazine</i>, <i>Theaterkrant</i>, <i>Mr Motley</i> en <i>Trouw</i>, om de zichtbaarheid tussen collega-instituten te vergroten. Evenementen waarbij de betrokkenheid van de buurt centraal staat, zoals de plukmiddag en de buurtborrel, worden actief gepromoot met flyers in de brievenbussen van de omliggende wijk.</p> <p>Voor elke tentoonstelling wordt een eigen cahier ontwikkeld met verdiepende achtergrondinformatie, werkbeschrijvingen, interviews en biografieën van de betrokken kunstenaars. Vanaf dit jaar is ervoor gekozen om de Nederlandse en Engelse teksten te bundelen in één tweetalig cahier. Deze aanpak zorgt voor een efficiënter productie- en drukproces en draagt bij aan een duurzamere werkwijze. Daarnaast wordt het gecombineerde cahier zeer positief ontvangen door het publiek. Voor de tentoonstelling <i>Porous Grounds, Sacred Codes</i> is gekozen voor een drietalige uitgave, waarbij Frans als extra taal is toegevoegd. Ook is dit jaar een apart B1 cahier met eenvoudig Nederlands geïntroduceerd.</p>

Narrowcasting Dit jaar werd er veel tijd en energie gestoken in narrowcasting, waarbij de focus lag op het actief opzoeken van persoonlijk contact met specifieke doelgroepen. Zo werd er in de aanloop van *Vultures & Fireflies* voor Spaanstalige groepen en communities met Zuid-Amerikaanse roots gerichte activiteiten en communicatie opgezet om betrokkenheid en participatie te vergroten. Voor *Gestures as Portals* werden theater-, dans- en bewegingsgroepen benaderd, met het doel een netwerk van actieve deelnemers en geïnteresseerden op te bouwen. Voor *Porous Grounds, Sacred Codes* lag de nadruk op het leggen van contacten binnen de West-Afrikaanse diaspora, om diverse perspectieven en stemmen in het project te integreren. Deze gerichte aanpak heeft niet alleen het bereik vergroot, maar ook het eigenaarschap van de betrokkenen versterkt.

VIII. Prestatie overzicht

	Planning 2025	Realisatie 2025
PUBLIEKSFUNCTIE – projecten		
Tentoonstelling en projecten	7	7 ¹
Coproducties	4	3 ²
In eigen huis	6	6
Op andere locatie: binnenland	0	0
Op andere locatie: buitenland	0	0
Totaal aantal tentoonstellingen en activiteiten	7	7
PUBLIEKSFUNCTIE – bezoekers		
a. Aantal bezoekers in Limburg	12.500	11.968
b. Aantal bezoekers in de rest van Nederland	0	0
c. Aantal bezoekers in het buitenland	0	0
d. Aantal bezoekers digitaal	2.500	2.551
Totaal aantal bezoekers	15.000	14.519
d. Aantal gratis bezoekers	5.000	6.612
e. Aantal betalende bezoekers ³	10.000	7.907
Totaal aantal bezoekers	15.000	14.519
Bezoekers intern		8.860
Bezoekers extern		3.108
Luisteraars (digitaal)		2.551
WEBSITE:		
Aantal bezoeken website ⁴		70.000
EDUCATIE		
a. Aantal educatieve activiteiten	100	145
• Waarvan po		46
• Waarvan vo		40
• Waarvan mbo/hbo/wo		16
• Waarvan 18+ (incl. outreach)		41
b. Aantal deelnemers educatieve activiteiten	3.000	3.498
• Waarvan po		1.350
• Waarvan vo		1.070
• Waarvan mbo/hbo/wo		655
• Waarvan 18+		423
c. Openbare activiteiten ⁶	20	44
deelnemers openbare activiteiten	3.000	3.764

SAMENWERKING:		
a. Aantal activiteiten gericht op samenwerking	10	12
b. Aantal samenwerkingspartners	30	30
TALENTONTWIKKELING:		
Aantal activiteiten gericht op talentontwikkeling	10	10
<p>TOELICHTING:</p> <p>¹ Hieronder vallen (grotere) projecten die over een langere tijd reiken. Activiteiten (zoals vrijdagavond-workshops en kinderdag) worden hier niet bijgeteld.</p> <p>² <i>Rooms</i> met Dansateliers, <i>Via Zuid</i>, <i>De Brakke Grond</i> en <i>MU</i>, <i>Gestures as Portals</i> met Dansateliers en <i>Porous Grounds</i>, <i>Sacred Codes</i> met RAW Material Collective.</p> <p>³ <i>Betalende bezoekers</i> bestaat uit: bezoekers die een ticket kopen aan de kassa of op de website, schoolklassen, studenten en andere groepen die als betalende bezoekers op de kassa worden aangeslagen omdat ze op basis van factuur of webbestelling betalen.</p> <p>⁴ Website statistieken op basis van Google Analytics.</p> <p>⁵ De afdeling educatie heeft 1.436 leerlingen intern en 2.062 leerlingen extern bereikt. Het aantal educatieve activiteiten is een optelling van activiteiten en schoolbezoeken.</p> <p>⁶ Hieronder vallen bijvoorbeeld openingen, vrijdagavondactiviteiten, gebundelde podcasts, activiteiten in de tuin, Museumnacht, Kinderdag en festiviteiten voor 25 jaar Marres.</p>		

IX. Exploitatiebegroting & financiële positie

Financiële
paragraaf

Marres heeft een goed jaar gedraaid, met oogstrelende tentoonstellingen en activiteiten, maar ook met een overschot op de begroting, waarmee de reserves kunnen worden aangevuld. Marres financiële huishouding is daarmee gezond, maar door de stijging van kosten en afhankelijkheid van overheidssubsidies blijft het ook kwetsbaar.

Eind 2023 is er in overleg met de raad van toezicht besloten om een deel van het eigen vermogen te bestemmen om (personele) tegenvallers financieel op te kunnen vangen. Ook werd een bestemming aangelegd om op termijn bij te dragen aan de noodzakelijke verbouwing van Marres om het monumentale huis beter toegankelijk te maken voor mensen die slecht ter been zijn. Deze bestemmingsreserves zijn in 2025 nog van kracht. Het bestemmingsreserve onvoorziene personeelslasten wordt aangevuld met €5.000, huisvesting met €10.000. Daarnaast wordt er €20.000 bestemd voor *Rooms Performance Festival* om de continuïteit van het festival na 2026 te garanderen wanneer de termijn van de donatie van het Gieskes-Strijbis Fonds afloopt. Vanaf 2027 wordt het festival gedragen door de bijdragen van de partnerinstellingen. Als laatste heeft Marres in 2025 een egalisatiereserve Provincie Limburg (€4.078, Bestemmingsfonds Provincie) gevormd, waarmee zij de door de Provincie Limburg opgestelde eisen voor structurele subsidie volgt.

In 2024 is er €87.064 onttrokken aan het eigen vermogen. €77.0464 daarvan kwam uit de algemene reserve, €10.000 uit bestemmingsreserve huisvesting. Dit bracht het eigen vermogen van Marres terug naar €63.117. Streven was om vanaf 2025 weer voorzichtig een eigen vermogen van +/-10% van de totale jaaromzet op te bouwen. Met het positieve resultaat van €50.786 in 2025 wordt het eigen vermogen van Marres verhoogd tot €113.904. €11.708 hiervan wordt aan de algemene reserve toegevoegd, de rest van het resultaat wordt verdeeld over de bovengenoemde reserves. Hiermee creëert Marres financiële stabiliteit voor de huidige cultuurplan periode.

Beleid bij
tegenvallende
inkomsten

Marres' praktijk kent een aantal financiële risico's. Tentoonstellingen kunnen minder inkomsten genereren dan begroot, omdat bijvoorbeeld bezoekersaantallen tegenvallen of fondsen minder bijdragen. Ook zijn er soms schadeposten door zieke medewerkers, gebreken aan het huis of andere onverwachte kosten. Door de opgebouwde reserve en verzekeringen voor ziekte kan Marres een aantal risico's opvangen. Toch is Marres prudent in haar uitgavepatroon. Zo plant zij de meest kostbare tentoonstellingen aan het begin van het jaar om zo eventuele tegenvallers later in het jaar te kunnen compenseren. Voorts bevat elke tentoonstellingsbegroting posten die geschrapt of toegevoegd kunnen worden, mocht de jaarbegroting dat verlangen dan wel mogelijk maken.

X. Directie en medewerkers

Alle informatie over de raad van toezicht staat in het bestuursverslag op pagina 6.

Team Marres

Er deden zich dit jaar een aantal veranderingen in het team van Marres voor. Vanaf 1 december 2024 was Gabriella Jabir aangesteld als productieleider, zodat Rosa van der Flier zich vanaf januari 2025 helemaal kon toeleggen op het zakelijk leiderschap. Op 1 maart verliet communicatiemedewerker Jody van Kuijk Marres. Dit resulteerde in een uitbreiding van het contract van communicatiemedewerker Julie Cordewener. Floormanagement Alejandra Murillo Sosa werkte vanaf 1 januari 2025 ook op contract in plaats van op zzp-basis. Dit betekent dat vanaf 2025 alle vaste medewerkers bij Marres op basis van een contract werken. Het team werd verder aangevuld met freelancers (vooral bij educatie en in het opbouwteam). Twee medewerkers hadden te maken met lang ziekteverzuim, de eerste door een zwangerschap, de tweede werkte zes maanden lang minder dagen.

Het vaste team van Marres bestond in 2025 enkel uit medewerkers in loondienst:

Valentijn Byvanck – Directeur	0,84 fte	
Rosa van der Flier – Productie	1 fte	
Gabriella Jabir – Productie	0,63 fte	
Oonah Duchateau – Officemanager	0,74 fte	
Julie Cordewener – Communicatiemedewerker	0,74 fte	
Jody van Kuijk – Communicatiemedewerker	0,47 fte	tot 1 maart
Alejandra Murillo Sosa – Floormanagement	0,63 fte	
Tineke Kambier – Floormanagement	0,63 fte	
Kim Jongen – Floormanagement	0,47 fte	
Farah Wilbers – Hoofd educatie	0,74 fte	
Bibice Piets – Educatiedewerker	0,63 fte	
Katia Brusegan – Onderhoud	0,21 fte	

Vrijwilligers/ hosts:

Marres werkte in 2025 in het totaal met 32 vrijwilligers die vooral werkzaam waren als hosts. De hosts zijn het eerste aanspreekpunt voor publiek en onmisbaar voor Marres. Naast het ontvangen van bezoekers, zijn ze ook actief bij openingen en evenementen, educatieve activiteiten en de verzorging van de tuin. Vrijwilligers brengen een verscheidenheid aan perspectieven en ervaring mee: de vrijwilligerspool omvat zeer diverse nationaliteiten, achtergronden en leeftijden. Marres biedt hun een ervaringsplek, een manier om te integreren in de samenleving of een weg om de eenzaamheid te verdrijven. Marres werkte zoals ook in 2025 samen met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). De vrijwilligerspool telt zowel studenten (van Maastricht University, Toneelacademie en Kunstacademie Maastricht) als ouderen. Vrijwilligers krijgen een vergoeding volgens de richtlijnen van de belastingdienst en nemen deel aan trainingen, borrels en teamuitjes.

Vrijwilligers

Adam Hamdan, Andreea Somesan, Angela Janssen-Steffes, Anna Sannino, Avery Chan, Daniel Rivero, Eline Martin, Fatih Tatlioglu, Francine Arts, Gabriela Ryvkina, Henk Kleijnen, Ineke Schipholt, Irati Ossorio, Jordan Faber, Julia Franco Do Amaral Laino, Kirsten Breddels, Lara Möhring, Leka Sisuashvili, Margo Gillissen, Martin Callejas Neyra, Martina Obertun Brienza, Nina Creemers, Pim Peterse, Raesah Nawaz, Sima Porfekr, Svetlana Ilina, Teresa Holly, Thuur Menger, Tugrul Keskinilic, Leka Sisuashvili, Queen-Hadya Charles, Mara Hop.

Educatieteam	<p>Farah Wilbers Hoofd Educatie Bibice Piets Educatief medewerker Dagmar van Wersch Educatief medewerker <i>SenseSquared</i> Germijne Sijsterman Educatief medewerker <i>Senses-Based Learning</i> Kyra Nijskens Museumdocent Yala Claessens Museumdocent Julia van de Kar Museumdocent Tom Alink Educatief medewerker Caspar Stalenhoef Podcast maker Noor Roodenrijs Stagiair Extended en communicatie</p>
Opbouwteam	Ralf Nevels, Jeroen Evertz, Bas de Wit, Didiann Leusink, Bas de Weerd, Andreas van Hoppe
Onderhoud	Katia Brusegan
Neven-activiteiten medewerkers	<p>Valentijn Byvanck trad in februari toe als voorzitter van het bestuur van theatergezelschap De Warme Winkel. In de zomer van 2025 nam hij afscheid van het bestuur van Cultuur in Maastricht (CiM) dat de belangen behartigt van alle culturele instellingen in de stad. Verder is hij lid van het dagelijks bestuur van Kunsten '92, de overkoepelende belangenorganisatie voor de culturele en creatieve sector in Nederland. In mei voerde hij een openbaar gesprek met de kunstenaar Arturo Kameya op uitnodiging van galerie Grimm. In augustus gaf hij presentaties aan performance studenten op uitnodiging van de Di Tella universiteit in Buenos Aires, Argentinië. In december werd hij benoemd tot lid van de Algemene Vergadering van het Vlaams-Nederlands huis de Buren in Brussel.</p> <p>Rosa van der Flier is sinds 2024 bestuurslid van De Zaak Nu, de landelijke belangenvereniging voor hedendaagse beeldende kunstinstellingen in Nederland. Halverwege 2025 liet ze haar plaats vacant als bestuurslid van Museumnacht Maastricht om later in het jaar toe te treden tot het bestuur van Cultuur in Maastricht (CiM). Sinds december 2023 is ze aangesloten bij De Metselarij, een 3-jarig landelijk traject voor zakelijk leiders en creatief producenten in de culturele sector. Ook werd ze in 2025 lid van Art Table Nederland.</p> <p>Tineke Kambier is naast floormanagement actief werkzaam als fotograaf en werkt regelmatig mee aan fotowerken voor publicaties en websites. Daarnaast heeft zij regelmatig tentoonstellingen met eigen werk. Samen met Erik J. de Jong heeft Tineke een klein projectbureau genaamd Artware.pbk. Tineke is tevens betrokken bij het programmteam van het kunstenaarsinitiatief B32.</p> <p>Oonah Duchateau werkt als freelance grafisch ontwerper met als specialisatie typografie, boekontwerp en branding. Ze werkte in 2025 voor opdrachtgevers zoals Uitgeverij Oogachtend, Bonnefantemuseum, Studio Jitske en Stichting Marc Sleen.</p> <p>Jody van Kuijk volgde de bacheloropleiding van University College Maastricht. Ze is nauw verbonden met het diasporische kunst- en cultuurmakersnetwerk in Maastricht en adviseert bij modeproducties vanuit haar eerdere carrière als styliste.</p> <p>Alejandra Murillo werkt als freelancer in de culturele sector. Haar werkzaamheden bestaan voornamelijk uit het aansturen van de vrijwilligers en productieel werk.</p> <p>Julie Cordewener is met haar onderneming Très Julie werkzaam als grafisch ontwerper, copywriter en stylist. Het afgelopen jaar werkte zij aan opdrachten voor o.a. Koda Amsterdam, OncoZon en Scimparello Magazine.</p> <p>Bibice Piets is barista bij Fixed Gear Coffee in Maastricht.</p>

Kim Jongen is onderdeel van Zaytoun, een kleine non-profit organisatie met als doel om Maastricht te introduceren aan Palestijnse cuisine en cultuur. Ze organiseren meermaals per jaar evenementen waar men kan doneren en alle opbrengsten worden direct overgemaakt aan Palestijnse families.

Farah Wilbers is Regiomakelaar Zuidoost Nederland voor het Mondriaan Fonds, waar zij makers en instellingen ondersteunt. In 2025 is zij als secretaris toetreden tot het bestuur van Stichting Museumnacht Maastricht. Daarnaast is zij eigenaar van Studio Faar, van waaruit zij freelance werkzaamheden verricht binnen de culturele sector.

Mister Motley – Het magazine dat kunst en leven aan elkaar knoopt

KUNST IS LANG: Valerie van Leersum

Podcast
Luuk Heezen
5 maart 2025

Tot er stop gezegd wordt – een bezoek aan Rooms in Marres in Maastricht

Essay
Arent Boon
11 maart 2025

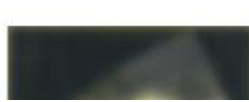
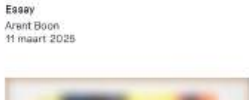
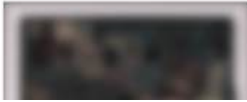
Ik schuil in het dier, in de ander schuilt een dier

Essay
Katinka van Gorkum
7 maart 2025

Land zonder grenzen: ik ben een schoonheids-activist eigenlijk – in gesprek met Elspeth Diederix

Interview
Jan van der Aa
6 maart 2025

Arent Boon

Tot er stop gezegd wordt – een bezoek aan Rooms in Marres in Maastricht

Essay – 11 maart 2025

Arent Boon bezoekt *Rooms*, het performance festival in Marres in Maastricht, waar hij performances zag van onder andere Jasmine Karimova en Johannes Offerhaus, Samah Hijawi en Ahmed El Gendy. Door moeilijke thema's omtrent geschiedenis, identiteit en trauma invoelbaar te maken slaagden de performers erin om op indrukwekkende wijzen hun publiek deelgenoot te maken van hun eigen situatie en ervaringen.

Cookies

Voor het begin van de performance *AIR 1 – 155 m³ of sound* wordt een rits voor mij geopend. Door de rits stap ik een tent in die is opgespannen aan de binnenkant van een kamer. De donkerblauwe kleur van de tent geeft me zowel een bevrijdend als een beklemmend gevoel. Ik maak deel uit van een kleine groep bezoekers, ter grootte van een schoolklas. Eenmaal in de tent wordt de rits achter ons gesloten.

AIR 1 is de eerste performance die ik bijwoon op *Rooms*, het performance festival dat op 25 en 26 januari plaatsvond in Marres. Ik zie zes verschillende performances op een dag, verspreid over verschillende kamers van dit prachtige oude stadspaleis in het centrum van Maastricht. Het zal blijken dat *AIR 1* een voorbode is van wat mij deze dag bij Marres te wachten staat.

Cookies

Angelo González Sola - Distantos, 2025. Rooms Performance Festival, Marnis, Huis voor Hedendaagse Cultuur, 2025. © Sanne Paper

Angelo González Sola - Distantos, 2025. Rooms Performance Festival, Marnis, Huis voor Hedendaagse Cultuur, 2025. © Sanne Paper

Als Valentijn zijn inleiding heeft afgerond, geeft hij hen die in de tent staan nog een laatste kans om eruit te stappen. Niemand neemt het aanbod aan, iedereen staat in een kring in de tent, kijkt elkaar verwachtingsvol aan. De sfeer is stil, gespannen, een tikkeltje ongemakkelijk. Uit het orgel klinkt muziek die een dreiging aankondigt, en ons tegelijkertijd hoop biedt. Ik zie een lichaam buiten de tent, zittend, met de rug naar ons toe gekeerd. Ik hoor een zangstem, ik vermoed van deze persoon. Wat er wordt gezongen, kan ik niet helemaal volgen, maar ik vang iets op over dat het allemaal wel goed gaat komen.

Cookies

Na een paar minuten zakt de bovenkant van de tent naar beneden. De hoeveelheid zuurstof in de tent wordt steeds minder. Mensen aan één kant van de kring verplaatsen zich en gaan steeds dichterbij anderen aan staan. Sommigen gaan zitten als ze merken dat ze tent tot op hun hoofd voelen. Een enkeling zie ik zelfs op de grond liggen, met de handen op de buik over elkaar gelegd. Ondanks de oplopende spanning lijkt iedereen in een serene houding verzonken. Het orgel speelt intussen door.

Zelf voel ik mij ook stil, gespannen, ietwat ongemakkelijk – een gevoel dat met de minuten intenser wordt. Het deelnemen aan deze performance is helemaal veilig, dat weet ik, maar toch voel ik tot in mijn tenen dat de ruimte om mij heen kleiner wordt, dat er steeds minder zuurstof voor mij aanwezig is. Het voelt alsof ik in een onderzeeboot zit die ergens diep in de oceaan dreigt te imploderen of juist in een vliegtuig dat ver boven de wolken vliegt. *AIR 1* zet aan tot denken over de rol van kunst in een situatie van collectieve spanning, misschien zelfs bedreiging – tot er stop gezegd wordt.

Jasmina Karimova en Johannes Offerhaus - AIR 1 - 135 m³ of sound, 2025. Rooms Performance Festival, Marnis, Huis voor Hedendaagse Cultuur, 2025. © Sanne Paper

Jasmina Karimova en Johannes Offerhaus - AIR 1 - 135 m³ of sound, 2025. Rooms Performance Festival, Marnis, Huis voor Hedendaagse Cultuur, 2025. © Sanne Paper

In een kleine kamer op de tweede verdieping woon ik *The Moon in Your Mouth* van multimedial kunstenaar Samah Hijawi bij. In het midden van de ruimte ligt een groot vel, waarop de kunstenaar bezig is een kaart te schilderen van het gebied rond de Middellandse Zee. De verschillende gebieden zijn goed te herkennen: de Griekse eilanden, Saoedi-Arabië, Palestina. Rond de kaart zijn kussens gelegd waarop wij deelnemers gaan zitten. Voor ons ligt brood, dadels uit Algerije en za'atar uit Jordanië.

Samah begint te vertellen: in haar performance draagt ze anekdotes, verhalen en geschiedenissen over, terwijl haar publiek aandachtig luistert. We mogen gerust de za'atar proeven. Ze vertelt van de goden en de stand van de planeten, die onze levens en keuzes beïnvloeden. Ze vertelt over tradities van maaltijden en landbouwpraktijken die al duizenden jaren terug gaan. Zulke oude en hedendaagse tradities staan echter onder druk door machtsverhoudingen, oorlogsdreigingen en genocide. Ze maakt dit pijnlijk duidelijk door haar herinnering te delen aan een video van een Palestijnse man die Israëlische soldaten smeekt om te stoppen, voordat ze zijn olijfbomen vernielen.

Samah huilt niet om toe te geven dat ze heeft getwijfeld of ze het aanbod om aan dit festival deel te nemen aan moest nemen. Het afgelopen jaar waren er, zachtjes uitgedrukt, echt andere dingen om haar aandacht op te richten. Als ze dit vertelt, gaan mijn gedachten naar de recente genocide op de Palestijnen in Gaza. Als op zo'n grote schaal leed en vernieling plaatsvindt, wat voor verschil kan een performance dan nog maken?

Duik

Dein

Home » Reportage

Fotocredits: Sanne Peper

Share 0 Plaatsen

ROOMS PERFORMANCE FESTIVAL 2025: EEN GRENSVERLEGGENDE ERVARING

Afgelopen januari vond in Maastricht het Rooms Performance Festival plaats, een weekend vol experimentele en grensverleggende performances. Dit jaar bracht het festival een mix van dans, theater, beeldende kunst en muziek samen in een intieme setting, waar het publiek niet alleen toeschouwer was, maar ook deelnemer.

Een hypnotiserende paaldansperformance

Een van de meest gedenkwaardige voorstellingen was *Totem* van Sofie Kramer. Haar performance, waarin ze de paaldanspaal transformeerde tot een bijna spiritueel object, bracht een fascinerende combinatie van techniek en betekenis. Het spel met clichés rondom paaldansen werd doorbroken door een krachtige, fysieke en symbolische reis die de relatie tussen controle en intuïtie onderzocht. Het publiek werd meegezogen in een hypnotiserende ervaring die zowel confronterend als bevrijdend was.

Sanne Peper

Intieme verbinding zonder woorden

Ook *i feel you like the moon feels the earth* van Ahmed El Gendy maakte diepe indruk. Gebaseerd op een eerdere ervaring waarin hij 24 uur in stilte doorbracht met vreemden, wist Ahmed op subtiele wijze nabijheid en verbinding tastbaar te maken. Zonder woorden, enkel door beweging en aanwezigheid, werd een gevoel van saamhorigheid gecreëerd dat lang bleef nazinderen bij het publiek.

ZOEKEN

DANS MAGAZINE

» huidig nummer
» komend nummer

1 jaar Dans Magazine
Vanaf € 19,99

PROFITEER NU!

INTRODANS

TYPHOON

Choreografie Krisztina de Châtel
22 februari 33 theaters
t/m 18 mei 2025 in heel Nederland

28
29
30
maart

dans
dagen
haarlem.nl

'Fascinating and moving.'
***** NRC

LOVETRAIN2020

muziek van Tears For Fears

13 en 14 mrt
Amare Den Haag

Sanne Peper

De kracht van empathie en afstand

In *Distances* van Amparo González Sola werd de vraag gesteld hoe we werkelijk kunnen voelen wat een ander doormaakt. Door een zorgvuldig gechoreografeerde dialoog tussen dansers en publiek werd er gespeeld met afstand en nabijheid, waardoor emoties zichtbaar en bijna tastbaar werden.

Sanne Peper

Naast deze optredens waren er nog vele andere hoogtepunten, zoals de aangrijpende performance *Backspace* van Tabor Idema, waarin lichamelijke herinneringen aan trauma's werden onderzocht, en *The Moon in Your Mouth* van Samah Hijawi, waarin de betekenis van voedsel en traditie werd bevraagd. De samenwerking tussen Jasmine Karimova en Johannes Offerhaus in AIR 1 zorgde voor een indrukwekkende audiovisuele ervaring waarin geluid en ruimte met elkaar versmolten.

Een festival dat verrast en inspireert

Wat Rooms Performance Festival zo bijzonder maakt, is de diversiteit aan disciplines en de manier waarop performances niet alleen worden bekeken, maar ook ervaren. Het festival daagt zijn bezoekers uit om zich open te stellen voor nieuwe perspectieven en biedt een platform voor vernieuwende kunstenaars die de grenzen van hun medium verkennen.

Voor wie Rooms nog niet kent, is dit festival een absolute aanrader. Niet alleen vanwege de bijzondere voorstellingen, maar ook vanwege de intieme sfeer en de uitnodiging om zelf onderdeel te worden van de kunst die er wordt gepresenteerd. We kijken nu al uit naar de volgende editie in 2026!

[Ga voor meer informatie naar de website](#)

Fotocredits: Sanne Peper

NIEUWSBRIEF

Het beste van Dans Magazine in je mailbox? Meld je nu aan!

Naam

E-mail

I'm not a robot reCaptcha Privacy

VERZENDEN

Wij vinden privacy belangrijk. We gaan dan ook zorgvuldig om met persoonsgegevens om. Lees er alles over in ons [privacy statement](#).

Bernah Higeel - The Moon in Your Mouth, 2025, Rooms Performance Festival, Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, 2025. © Samea Paper.

Bernah Higeel - The Moon in Your Mouth, 2025, Rooms Performance Festival, Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, 2025. © Samea Paper.

Bernah Higeel - The Moon in Your Mouth, 2025, Rooms Performance Festival, Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, 2025. © Samea Paper.

Tijdens mijn pauze bestel ik een kop koffie die ik opdrink met uitzicht op de tuin. In mijn gedachten dwaal ik af naar de Venetië, waar ik vorige zomer door de Giardini liep op de Biënnale. Wat waren de landenpaviljoens toch indrukwekkend! bijvoorbeeld Archie Moore's stamboom van zijn familie van First Nations in het paviljoen van Australië of Wael Shawky's opera over de Urabi-revolutie in dat van Egypte.

In het Poolse paviljoen zag ik de installatie *Repeat after me II*, gemaakt door het Oekraïense collectief Open Group. In een donkere ruimte werd een film getoond waar vluchtelingen van de oorlog in Oekraïne de geluiden van dodelijke wapens met hun stem nabootsten. Geluiden zoals 'WEEEEEEEEEEEEEEEE' stonden als songteksten onder in beeld. Voor het scherm stonden microfoons, als in een soort karaoke-bar.

In plaats van een vlotte pophit uit de jaren 90 werd het publiek hier uitgenodigd de geluiden na te doen die voor vele mensen in oorlogsgebieden getuigen van dagelijkse dreiging van hun bestaan. Het was uitzonderlijk om als bezoeker je eigen stem te kunnen laten horen. We deden hier meer dan alleen kijken naar mensen wier levens in Oekraïne bedreigd worden met Russische bommen. Door zelf te mogen schreeuwen, voelde het voor mij als bezoeker alsof ik mijn empathie kon uitspreken.

De laatste performance op deze dag, *I feel you like the moon feels the earth* van Ahmed El Gendy, begint met Ahmed zelf die op een wasmachine zit in de hal van Marres. Voor zijn eerdere project *Zero Encounters* ontmoette Ahmed zes mensen die hij niet kende. Met elk van hen bracht hij 24 uur lang door, terwijl hij zelf volledig stil bleef. De persoon in kwestie bepaalde hoe die de dag met Ahmed door zou brengen. In Marres vertelt Ahmed over dit project en zijn eerdere ontmoetingen. Hij draagt een blinddoek waarop staat 'just make sure they hold my hand before you let go'. Ahmed onderbreekt zijn verhaal kort om iemand van zijn luisteraars te vragen zijn hand vast te houden terwijl hij spreekt. Hij benadrukt dat de persoon zijn hand aan een andere luisteraar 'door mag geven'.

Dan staat Ahmed op en loopt, nog steeds gebinddekt, hand in hand met een van de luisteraars de trap op. Wij volgen hem. Ahmed vertelt hoe hij tijdens *Zero Encounters* met mensen die hij niet kende meeging haar hun werk, hun vrienden ontmoette, mee uit eten ging. Zonder woorden met de ander uit te kunnen wisselen, werden nieuwe relaties vormgegeven door activiteiten, omgevingen en onderhuidse gevoelens. Terwijl Ahmed spreekt, krioelen twee andere performers, Clotilde Cappelletti en Estefano Romani, door de ruimte heen. Ze zijn met touwen aan elkaar vastgebonden.

Aan het eind van zijn performance beschrijft Ahmed de nasleep van *Zero Encounters*. Na al die dagen in volgzame stilte te hebben moeten leven, moest hij opnieuw zijn eigen wil hervinden. Immers, tijdens elk van deze ontmoetingen waren de machtsverhoudingen ongelijk: steeds was hij afhankelijk van wat de ander wilde doen. Ook in Maastricht weet hij de verhoudingen op een knappe manier om te draaien. Hij vertelt, maar hij kan niet zien waar hij is en is afhankelijk van de persoon die zijn hand vast wil houden en de weg wil wijzen. Wij kunnen, als we Ahmeds hand vasthouden, bepalen waar hij zich in deze ruimte begeeft.

Clara

Ahmed El Gendy - I feel you like the moon feels the earth, 2025, Rooms Performance Festival, Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, 2025. © Samea Paper.

Ahmed El Gendy - I feel you like the moon feels the earth, 2025, Rooms Performance Festival, Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, 2025. © Samea Paper.

Ahmed El Gendy - I feel you like the moon feels the earth, 2025, Rooms Performance Festival, Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, 2025. © Samea Paper.

Facebook

John

met een overvloedig apparaat voor Ahmed kort: mijn dag in Marres ten einde. Als ik terug kom, begin ik een notitieblok vol te krabbelen. Ik merk dat het woord 'stop' is blijven hangen: het is het eerste dat ik opschrijf. Ik heb namelijk nog nooit een performance bijgewoond waar er stop gezegd mocht worden. Stop is een belangrijk woord: de persoon die stop zegt - en goed begrepen wordt - kan een einde brengen aan een situatie waarin die onder druk staat of bedreigd wordt. Er is geen tekort aan situaties die zonder twijfel stop gezet zouden moeten worden: de overheersing van faacisme in binnen- en buitenland, eindeloos oorlogsgeweld waarin normale mensen hun bestaansrecht verliezen, steden en natuur die in brand staan door de opwarming van de aarde.

Facebook X LinkedIn Odeur Link kop

Natuurlijk is de vraag die de performance van Samah Hijawi oproept terecht, wat voor verschil kan een kunstwerk nou nog écht maken, ten tijde van machtswellust, oorlogsgeweld en verwoesting? Tijdens een performance is het veel gemakkelijker om stop te zeggen dan in de echte wereld. Toch kom ik tot de conclusie dat ik, na het zien van de performances in Marrakes, de vraag niet negatief kan beantwoorden. Stuk voor stuk hebben de performers krachtige kunstwerken gemaakt, die erin slagen moeilijke kwesties omtrent geschiedenis, identiteit en machtsverhoudingen voor de toeschouwer persoonlijk en invoelbaar te maken. Zo word je als bezoeker meer dan alleen een passieve kijker; je krijgt begrip voor iemand anders, je wordt deelgenoot van hun situatie. Als publiek mochten we stop zeggen, omdat we zoveel zouden kunnen voelen dat het ons anders teveel zou kunnen worden. Het stopwoord symboliseert dus voor mij hoe de performers van Rooms hun publiek in hun performances mee wisten te nemen.

Dezelfde avond lukte het mij maar niet om in slaap te vallen. Het einde van *AIR* blijft maar door mijn hoofd spoken. Ik herinner me hoe mijn hart fel begon te kloppen, nadat ik door de rits de blauwe tent in was gestapt. Ik herinner mij hoe ik door mijn knieën zakte, toen ik de tent opnaams op mijn hoofd voelde. Ik herinner mij ook een gevoel van opluchting toen uiteindelijk het verlossende woord werd uitgesproken.

De volledige line-up van het *Rooms Performance Festival 2025* bestaat uit: Sofie Kraemer, Ahmed El Gendy, Amparo González Sola, Tabor Klerma, Samah Hijawi, Jasmine Karimova & Johannes Offerhaus. De volgende editie van het Rooms Performance Festival vindt plaats in MU Hybrid Art House in Eindhoven op 24 en 25 januari 2026.

Cookies

Vond je dit artikel interessant? Doneer een bedrag naar keuze.

DONEER +

Het beste van Mister Motley in je postvak? Meld je aan voor onze nieuwsbrief!

AANMELDEN +

Dit artikel werd geschreven door Arent Boon. Voor titels, quotes en onderschriften gebruikten we in dit artikel het variabele lettertype [Arizma](#) van [Dizeno](#).

Cookies

Tonatiuh López

Hell you call a dream – Horror en nostalgie in het werk van Alejandro Galván

Essay 19 juni 2025

'De hel is een treffende metafoor voor een wijk die wordt gekenmerkt door conflicten en ongelijkheid en waar mensen in een constante staat van alertheid, verveling, uitputting en zelfs verdriet moeten leven.' In prachtig meanderende taal getuigt kunsthistoricus Tonatiuh López van de imposante schilderijen van Alejandro Galván, nu te zien in Marres. Zowel López als Galván groeiden op in uiterst dichtbevolkte Mexicaanse buurten waar het dagelijks leven met beproevingen komt. 'Toen ik zijn werk ontdekte, was ik overweldigd,' schrijft López - tevens één van de curators van de tentoonstelling, 'het was de eerste keer dat ik een schilderij van zulke monumentale proporties zag, waarin scènes, personages en landschappen uit de hel die ik mijn thuis noemde, waren opgenomen.'

Ik ben geboren in Ecatepec, in de deelstaat Mexico, een gemeente van het grootstedelijke Mexico City. Ecatepec had al een eigen geschiedenis voordat de bevolkingsgroei en stedelijke explosie het tot een van de grootste, meest dichtbevolkte en meest gewelddadige buitenwijken van ons land maakten. Hier is van de imaginaire plek van *straf en kwelling die we de hel noemen een concrete, geografisch begrensde ruimte gemaakt. De harde werkelijkheid voor mensen die leven met het diepe verlangen om er ooit aan te kunnen ontsnappen.*

"De hel van de levenden is niet iets wat nog zal komen; als er één is, dan is het die waarin we al leven, elke dag, die we samen creëren. Er zijn twee manieren om ermee om te gaan. De eerste is makkelijk voor velen; je laat je erin meevoeren tot je haar niet meer opmerkt. De tweede is lastig en vraagt voortdurende oplettendheid en toewijding: probeer te herkennen wie en wat, midden in die hel, geen deel uitmaakt van de hel – en zorg dat dat blijft bestaan, geef het ruimte."

Italo Calvino, *Onzichtbare Steden*, 1972

*Alles wat ik weet is dat je eerst boos moet worden.
Je moet zeggen: ik ben een mens,
godverdomme, mijn leven heeft waarde!
Hell on Earth, KAS:ST*

Zoek op internet naar het woord 'Ecatepec' gevolgd door 'hel' en je zult koppen tegankomen zoals: 'Ecatepec, een stukje hel', 'Ecatepec, de Mexicaanse hel' of 'Ecatepec: hel voor jongeren die willen ontsnappen.' Dit zijn slechts enkele voorbeelden van de krantenartikelen die in verschillende gradaties van sensatiezucht het klimaat van angst, onzekerheid en institutionele verwaarlozing beschrijven dat de inwoners van deze gemeente ervaren.

De hel is een treffende metafoor voor een wijk die wordt gekenmerkt door conflicten en ongelijkheid en waar mensen in een constante staat van alertheid, verveling, uitputting en zelfs verdriet moeten leven. Uiteindelijk voelt dat als een kwelling of een gevangenisstraf. Een van mijn vele moeders is hier, zoals miljoenen anderen, op zoek naar betere kansen, vanaf het platteland naartoe verhuisd. Ze vertelde dat ze na aankomst aan haar vader vroeg: 'Waarom heb je ons naar deze hel gebracht?' Hij keek haar zwijgend aan, niet wetend hoe hij moest antwoorden.

Ik was een van die jongeren die opgroeiden met het verlangen om te ontsnappen. Mexico City was de beste plek om mezelf te redden. Ik bracht er de dag door, studierend of werkend—hoe dan ook, bezig met de voorbereiding op een uitweg—voordat ik uitgeput thuiskwam, soms met minder bezittingen, om te gaan slapen en te dromen over de mogelijkheid van een ander leven.

Anderen berusten in hun lot. Voor hen is het doorstaan van kwellingen draaglijk, zolang deze het instant geluksgevoel maar niet bederft. Zolang we geen stukje land verliezen vlakbij een van de grootste steden ter wereld, wat maakt het dan uit of we soms een demon zijn of een andere keer veroordeeld tot een georkestreerde hel waarin iedereen kennelijk zijn plek duidelijk heeft afgebakend? Voor degenen die de hel hun thuis noemen, kan rust juist beklemmend zijn. Tenminste, dat is wat ons is aangepreft. We hebben onze staat van waakzaamheid genormaliseerd en geleerd te lachen om de onvoorstelbare extremiteiten die ons leven teisteren.

Wij die aan deze kant van de wereld leven, geloven liever dat we gewend zijn geraakt aan de chaos en dat het echte ongeluk zou zijn om geboren te worden in Zwitserland en dit allemaal te moeten missen.

Alejandro Galván - Vultures & Fireflies, tot en met 31 aug. te zien in Marnes. Foto: GJ van Rooij

Alejandro Galván - Vultures & Fireflies, tot en met 31 aug. te zien in Marnes. Foto: GJ van Rooij

Al deze informatie is relevant omdat het werk van Alejandro Galván precies dit leven laat zien. Toen ik zijn werk ontdekte, was ik overvuldigd. Het was de eerste keer dat ik een schilderij van zulke monumentale proporties zag, waarin scènes, personages en landschappen uit de hel die ik mijn thuis noemde, waren opgenomen. Acht jaar geleden zag je zelden alledaagse scènes uit deze buitenwijken in de hedendaagse kunst afgebeeld. Ons volk was alleen zichtbaar in kranten, meestal als criminelen, lijken of vermisten.

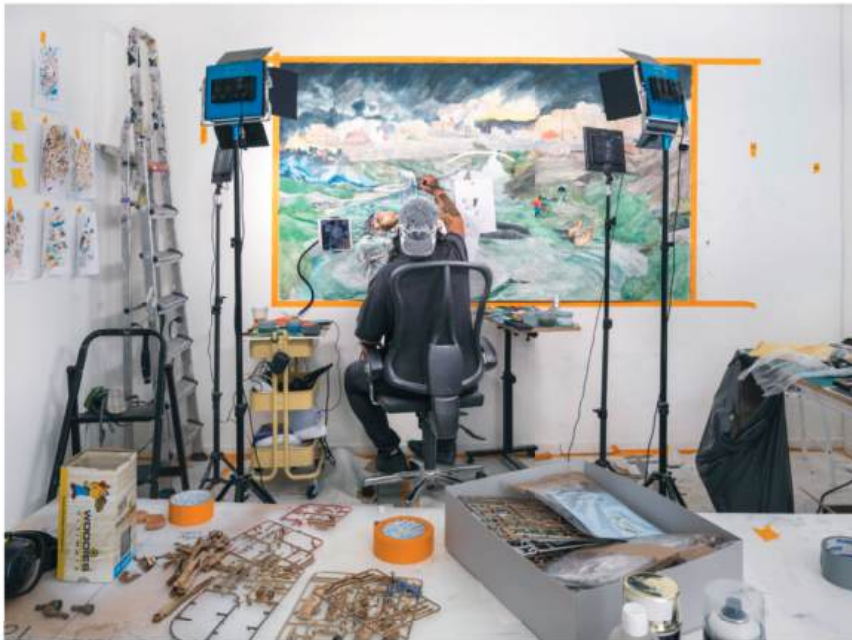
Alejandro Galván komt uit Nezahualcōyotl, een van de grootste en dichtstbevolkte voorsteden van de deelstaat Mexico. Terwijl het dichtbijzijnde Ecatepec een bevolking heeft van 1.645.352 mensen verspreid over 186,9 km², wonen er in Nezahualcōyotl 1.072.676 mensen op een gebied van slechts 63,44 km², wat neerkomt op gemiddeld bijna 17.000 inwoners per vierkante kilometer. Daarmee is het een van de dichtstbevolkte gemeenten van heel Mexico. Terwijl het naburige Chimalhuacán in 1259 werd opgericht en in zijn huidige vorm rond 1842 werd gebouwd, werd Neza, zoals de voorstad hier wordt genoemd, pas in 1963 aangelegd op land dat ooit deel uitmaakte van het Texcocomeer. Dit land werd door enkele andere gemeenten van de deelstaat Mexico en Mexico-Stad afgestaan om een forenzenstad te bouwen voor migranten uit andere delen van het land die in de hoofdstad kwamen werken.

Afgezien van zijn rechthoekige verkaveling, werd de stad gebouwd zonder enige vorm van stadsplanning. Ook ontbrak het besef dat het een van de dichtstbevolkte arbeiderswijken van het land zou worden. Tegenwoordig kampt Neza met serieuze problemen op het gebied van vervoer, armoede, geweld en openbare orde, evenals een tekort aan diensten, instellingen en openbare ruimten. Daarnaast zijn er andere problemen, zoals een wildgroei aan zwervhonden en ongedierte—ratten, vliegen en insecten—als gevolg van open vuilstortplaatsen, straathandel, open riolen en een gebrekkige afvalinzameling. Een van de stedelijke mythes over het ontstaan van Neza is dat men de bouw ervan beval met het doel een arbeidersstad te creëren die de sterke winden die Mexico-Stad binnenkwamen, zou helpen afremmen. Dit is niet eens zo ver van de waarheid, als je bedenkt dat het een van de gemeenten in het grootstedelijk gebied is met de slechtste luchtkwaliteit.

Als je nooit op zo'n plek hebt gewoond, is het lastig te doorgronden welke vormen het leven daar aanneemt. He is moeilijk om de wonderen die er soms plaatsvinden te begrijpen, maar ook de complexe problemen waarmee de bewoners dagelijks worden geconfronteerd en de ingenieuze manieren waarop ze ermee omgaan en hun bestaan bevechten. In die zin zijn de schilderijen van Alejandro Galván een geweldige introductie voor wie de rauwe realiteit van het leven in zo'n gebied wil zien. De kunstenaar zegt dat hij met zijn schilderijen probeert een ervaring te creëren die lijkt op het moment dat je een tempel in het Oosten binnengaat. Je wordt omringd door draken, demonen en andere beesten die je eraan herinneren dat sommige van deze wezens deel uitmaken van een goddelijke ervaring en er niet alleen zijn om je bang te maken, maar ook om je te beschermen.

Alejandro Galván - Vultures & Fireflies, tot en met 31 aug. te zien in Marres. Foto: GJ van Rooij, foto: Rob van Hooft

Alejandro Galván - Vultures & Fireflies, tot en met 31 aug. te zien in Marres. Foto: GJ van Rooij, Foto: Rob van Hooft

Adatíel (2016-2022) was het eerste werk dat ik leerde kennen van Galván. *Adatíel* is de naam van een engel of demon. Een luchtgeest, wiens naam betekent 'hij die het land doorkruist'. Dwalen vormt voor Galván het belangrijkste creatieve hulpmiddel en inspiratiebron voor zijn werkproces. De kunstenaar dwaalt door de straten van zijn geboortestad Nezahualcóyotl. Hij schetst of fotografeert gebeurtenissen en personages die zijn aandacht trekken. Vervolgens combineert hij ze met beelden uit archieven, persmateriaal, familiealbums en populaire cultuur om momentopnames te creëren. Zijn grootschalige composities doen recht aan de niet-vertelde verhalen en onderbelichte figuren uit de voorsteden, gebieden die ooit als belofte golden, maar nu vooral symbool staan voor verval.

Het werk dwong me om, net als *Adatíel*, het land te doorkruisen. Alles in dit werk voelde voor mij ongelooflijk vertrouwd, zelfs het monsterachtige beest dat boven alle personages uittoert en je met een versteende blik achterlaat, onzeker of het een waakhond is die hen beschermt tegen buitenstaanders, of een cipier die hen tegenhoudt. De hond ziet er agressief uit—boos maar ook bang. Hij staat voor personages met eenzelfde nomadische bestaan: zwervers, verslaafden, straatprostituees, benedeleden, roedels zwerfhonden, en ga zo maar door. De enige reden dat ik die dag niet werd gebeten door de hond, was omdat het schilderij als een spiegel voor me werkte. Ik keek van binnenuit: ik stond achter de hond, net als de andere figuren, en liep 'door die straten van God, bertje in de hand, door de wijk, liefdesliedjes zingend,' zoals in het nummer van Sam Sam, een van de bekendste rock urbano-bands uit de streek.

Alejandro Galván, *Adatíel*, 2016-2022

Galván noemt de monsters die in zijn schilderijen voorkomen *titanen*. De machtige, gigantische, bijna mythische wezens domineren zijn landschappen van rampspoed, melancholie, geweld en verlatenheid. Ze waren de eerste bewoners van de heidevelden en heuvels waarop nu de zelfgebouwde huizen staan van miljoenen mensen. Op zoek naar een beter leven hebben ze op bijna anarchistische wijze de buitenwijken rondom het eveneens gigantische Mexico-Stad gebouwd. Diezelfde heidevelden en heuvels verzakken en brokkelen nu af, omdat ze het leven van de miljoenen die per ongeluk vast kwamen te zitten, niet langer kunnen dragen.

De beesten in Galváns werken gaan vaak samen met andere gruwelijke en catastrofale beelden, alsof de demonen er in feite zijn om een soort voortdurende straf te garanderen. Ik denk aan de muurschilderingen die in de zestiende eeuw samen met de inheemse bevolking werden gemaakt om de eerste kerken in Nieuw-Spanje te versieren, zoals die in de open kapel van Actopan of de kapel van Santa Maria Xoxoteco, beide in de deelstaat Hidalgo, Mexico. Daar werden beesten gebruikt om angst in te boezemen en de inheemse bevolking tot het christendom te bekeren. Het zijn eschatologische schilderijen die demonen tonen die mannen en vrouwen in de hel kwellen, maar ook scènes van de verdrijving uit het paradijs en het laatste oordeel. De kwellingen van de hel waren een pastoraal instrument om de opstandige geesten van de inheemse bevolking te bedwingen. Net als in Galváns werk bevatten deze muurschilderingen ook beelden van verwoeste steden, zwerfende, lijdende figuren en een hele stoet martelaren die ons uitnodigen om na te denken over de paden die we moeten kiezen om te voorkomen dat we in de hel terechtkomen.

Galváns schilderijen symboliseren de taaie pogingen van de inheemse culturen om hun tradities levend te houden en hun identiteit te behouden. Zo kunnen deze schilderijen, tegenover triomfalistische verhalen over vooruitgang, verbetering en succes, worden opgevat als 'radicale geschiedenissen die de confrontatie aangaan met een minder keurig verleden, een verleden van uitsluiting, discriminatie, racisme en xenofobie die een erfenis van mislukking en eenzaamheid achter hebben gelaten.' In Galváns werken roepen de enorme sociale ongelijkheid en de willekeurige manier waarop de inwoners de problemen van hun gebied improviserend oplossen bij de doorsnee toeschouwer niet alleen medelijden op, maar ook een zekere sympathie.

Alejandro Galván - 'Vultures & Firefles, tot en met 31 aug. te zien in Marras. Foto: GJ van Rooij

Alejandro Galván - Vultures & Fireflies, tot en met 31 aug. te zien in Marres. Foto: GJ van Rooij

Dit is precies wat Galván bereikt met zijn schilderijen, want hoewel ze op het eerste gezicht vooral horror lijken te tonen, zijn er ook talrijke werken waarin de kunstenaar zijn dierbaren, metgezellen en burens afbeeldt in landschappen vol nostalgie, met een genegenheid die hen net zo goed of zelfs beter beschermt dan de beesten die hen vergezellen. Ik denk nu aan een serie genaamd *Eugenia* (2020), die de kunstenaar opdroeg aan zijn grootmoeder, waarin hij beelden uit familiealbums samensmelt met elementen uit zijn herinneringen en dromen. Of *Ofelia* (2025), een monument voor de slachtoffers van femicide, waarin hij de harde realiteit verving door een droomlandschap, en zo waardigheid en menselijkheid bood aan de resten van een vrouw die werd gevonden in de Rio de la Compañía, een van de open watergangen in de regio waar lichamen van vermiste personen of misdadslachtoffers worden gedumpt.

In sommige gevallen is de weergave van horror slechts een middel om de angst te verzachten. Het is een manier waarop de kunstenaar de angst buiten zichzelf projecteert door het in het hedonistische medium van de schilderkunst te gebruiken en het als droom te presenteren. Zelfs als je aan de hel ontsnapt, laat de hel je nooit los en moet je terugkeren om anderen te helpen hun vuur te doven. Dat is, denk ik, wat Galván probeert te doen met zijn werk. Hij scheidt om zichzelf en anderen te redden van de angst waarin zij leven.

Als ik refereer aan de dromen in Galváns werk, doel ik op de verontrustende beelden die blijven hangen in de droomwereld, elementen die elke logica tarten, chimères. Hier bedoel ik niet alleen de beesten, maar ook hoe elementen van realiteit en herinnering op elkaar liggen in een verwarrende, overweldigende palimpsest. Als Galván de geschiedenis schildert, dan zijn dromen er een actief onderdeel van. Als je naar deze schilderijen kijkt, zou niemand durven zeggen dat het 'een droom' zou zijn om erin te leven. In feite lijken ze scènes op te roepen die zo uit een oorlogsgebied komen, of op z'n minst een landschap waar necropolitiek heerst. Zo versterkt de dromerige, nostalgische aard van deze werken de gruwelijke realiteit van degenen die ze schilderen en bekijken.

Alejandro Galván - Vultures & Fireflies, tot en met 31 aug. te zien in Marres. Foto: GJ van Rooij

Alejandro Galván - Vultures & Fireflies, tot en met 31 aug. te zien in Marres. Foto: GJ van Rooij

Toen Freud werd gevraagd hoe hij nare dromen verklaarde binnen zijn theorie dat elke droom een verlangen bevredigt, antwoordde hij, in de woorden van Walter Benjamin: 'Dergelijke dromen bevredigen het verlangen onszelf te troosten voor de ellende die het ontwaken met zich meebrengt.' Wanneer we wakker worden uit een verschrikkelijke nachtmerrie, voelt de alledaagse ellende draaglijk. Het is zeker verleidelijk om dit model te gebruiken om de onuitsprekelijke horror van bepaalde dromen, of van situaties waarin we half wakker of zelfs helemaal wakker zijn, te verklaren. Zou het niet voortkomen, zo kan men zich afvragen, uit de behoefte om de zekerheid van de dood te verzachten met een horror die nog dieper is in het aangezicht van andere onzekerheden die we misschien vermijden?

Het vergelijken van dit leven met de hel toont ook een zucht om het te vernietigen. Het afbreken, ontleden, alsof het één van de duizenden lijken is die dagelijks in deze gebieden worden gevonden, in een poging een oud misdrijf op te lossen waarbij alle aanwijzingen verloren zijn gegaan en iedereen over het plaats delict is gelopen, waardoor deze zóveel veranderd is, met zoveel toevoegingen en weglatingen, dat het alleen nog vergeleken kan worden met het product van een bizarre fantasie. Maar nee. Wat zij en wij hel noemen is niets anders dan het steeds bewuster worden van ons ongeluk, van de hopeloosheid van het leven op plekken waar niets anders rest dan creatief te blijven weerstaan. Zoals een van mijn beste vrienden, die in een andere hel woont, zegt: 'Hier is het einde der tijden al aangebroken.'

Als het ergste al gebeurd is en onze ellende alleen maar kan groeien, dan is het logisch het verloop van de gebeurtenissen zo snel mogelijk te stoppen door wakker te worden. Daarom lijken Galváns taferelen altijd te spelen in een zekere eindtijd, waarin veel van de rampspoed van ons land samenkomen, net zoals het moment vlak voor de dood, wanneer je heel je leven nog eens voorbij ziet flitsen. Deze visies vallen samen met de kreten van de goden die zagen hoe ons land ontstond en verlangen naar een nieuwe grootsheid zagen mislukken door onverwacht conflict.

Ik denk aan een van de beesten die Alejandro afbeeldt in het schilderij genaamd *Cassriel*, de demon van het wenen of de dichter van de hel, waarin een storm woedt boven het hoofd van een wolf, waardoor ze lijkt te ontploffen; of een ander van een reuzenkat die in agonie lijkt te krijsen, zozeer zelfs dat het meerdere vervormde gezichten heeft. Beiden lijken zichzelf te vernietigen op het moment dat ze verschijnen, en dat lijkt hun les te zijn. Het uiteindelijke doel van deze schilderijen lijkt om de toeschouwer een diep besef van ellende bij te brengen, die het resultaat is van de verstoorde droom van de vooruitgang van nietsvermoedende mensen die leefden om lief te hebben in deze wereld. De droom schiep een gedoemde bevolking belast met de steeds complexere taak om levensproblemen op te lossen op een plek zo onherbergzaam dat zij zelfs de wil om te leven verplettert.

Ter gelegenheid van Alejandro Galváns *Vultures & Fireflies* bij Marres werd een boek uitgegeven, samengesteld door de curatoren Tonatiuh López en Laura Martínez. Deze publicatie bevat prachtig beeldmateriaal, essays en poëzie van Guadalupe Reyes, Mitzi Cuevas, Razzia Santillán, Lydiette Carrión, Adrián Román, Juan Pablo Ramos, Samuel Segura, Laura Martínez en Tonatiuh López, ontworpen door The Rodina.

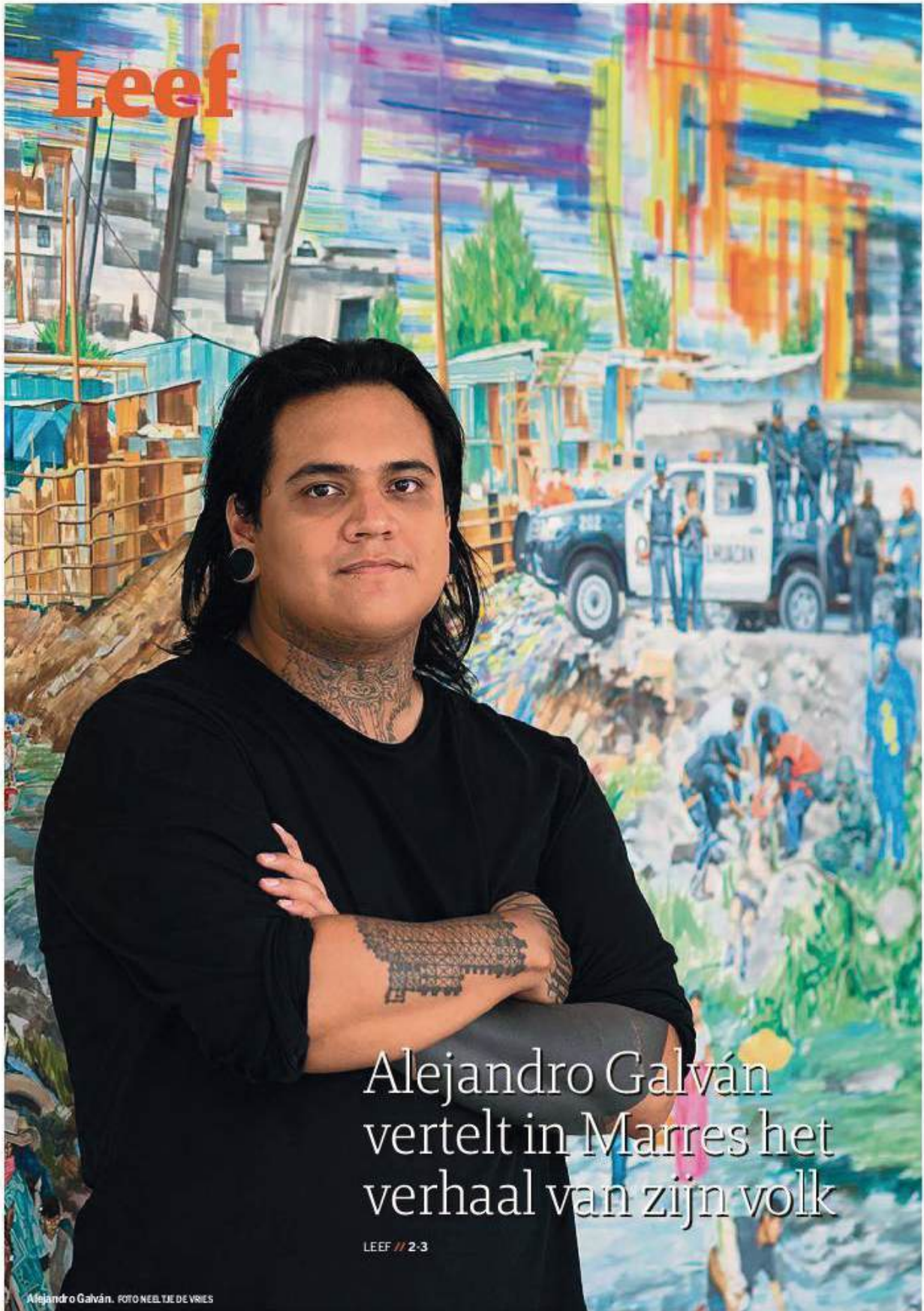
Vond je dit artikel interessant? Doneer een bedrag naar keuze:

[DONEER >](#)

Het beste van Mister Motley in je postvak? Meld je aan voor onze nieuwsbrief!

[AANMELDEN >](#)

Dit artikel werd geschreven door Tonatiuh López. Voor titels, quotes en onderschriften gebruikten we in dit artikel het variabele lettertype **Arizona** van [Dinamo](#).

Leef

Alejandro Galván
vertelt in Marres het
verhaal van zijn volk

LEEF // 2-3

Alejandro Galván. FOTO NIELTJE DE VRIES

SCHRIT_TMACHER

Euregionaal festival start met dans en theater

HEERLEN/AKEN
ROB COBBEN

Het Euregionale Dansfestival *schrit_tmacher* 2025 opent op dinsdag 11 en woensdag 12 maart in Theater Heerlen met *Figures in Extinction*, een coproductie van *schrit_tmacher* met NDT1 en choreograaf Crystal Pite en theatermaker Simon McBurney. De kaartverkoop voor het vijf weken durende festival is inmiddels gestart.

In Theater Aken geeft James Wilton Dance (GB) het startschot met *BACH Reimagined*, een ontdekingsreis door de wereld van Bach. En in Kulturhaus Alter Schlachthof Eupen wordt het festival geopend met een drietuk door Lella Ka, Lorraine Dambornont en Fanny Brouyaux. Gedurende de vijf festivalweken volgen nog meer bijzondere voorstellingen door onder meer Company Wayne McGregor (GB), Anne Plamondon (QC/CA), Alice Ripoll/Cie. Suave (BR), fabien privé/dance company (D) en Saburo Teshigahara en Rihoko Sato (JPN) & cellist Jonathan Roozeman (FIN/NL). Daarnaast koert publiekswedstrijd B.Dance (ROC) terug en reist ook de winnaar van de prestigieuze Laurence Olivier Award 2023, Dickson Mbi (GB), met zijn soloperformance *ENOWATE* af naar de Euregio.

Specials

Verder staan er vijf festival-specials op het programma. Zo leert Trajal Harrell (USA/CH) terug met twee bijzondere dansstukken over *The Jackson Church* in Harlem in Liedwig Forum Aken. Daar vindt ook een van de twee eindpresentaties plaats van het community-project *Sinuzhi* van choreograaf Jorly Dik (NL) met medewerking van de Parzial-Schule Aken en studenten van Codarts Rotterdam. Andere specials zijn *Dances sacrees et profanes* door studenten van de HMT Keulen en de locatievoorstelling *Holdag Present* van choreograaf Ula Stöckle & het hedendaags muziekgezelschap letus (BE/CA/PL) in het Flexiforum in Kerkrade. Verder is er ook een wandeling langs bijzondere architectuur in Heerlen met freerunning en dans door choreograaf Jelena Kostic (SRB/NL). Dat laatste programma-onderdeel is georganiseerd door Schanck.

Jong talent

Net als voorgaande jaren is er ook aandacht voor jong talent uit de regio en het belang van muziek en lichaamsbeweging voor het welzijn van mensen. Zo is er een driedaagse danscensus die openstaat voor iedereen en vinden er diverse lezingen plaats, onder meer over het omgaan met prikkels. Op diverse locaties in Heerlen, Kerkrade en Heinsbroek geven choreografen openbare danslessen, waaraan iedereen gratis kan deelnemen. De kaartverkoop voor het festival is afgelopen maandag gestart.

Tot half juni komend jaar is kunstenaar Alejandro Galván vrijwel dagelijks aan het werk in het pand van Marres in Maastricht. De Mexicaan verandert het Huis voor Hedendaagse Cultuur in één groot kunstwerk. Het gaat een kroniek van Mexico worden, vanuit het perspectief van de bewoners van een sloppenwijk. „Soms is het moeilijk om positief te blijven.”

ALEJANDRO GALVÁN REPORTAGE

Mexicaanse kunstenaar tovert museum Marres om in één groot gesamtkunstwerk

MAASTRICHT
ROB COBBEN

Het pand van Marres in de Maastrichtse binnenstad lijkt wel op een grote bouwplaats. In de gangen klinkt getimmer en gezang, de muren van de diverse expositierruimtes worden voorzien van metershoge houten panelen. Op de eerste verdieping heeft Alejandro Galván zijn atelier ingericht en slingeren stiften, penseelen en verf tubes rond. Uit een radio klinkt harde muziek.

Het lijkt wel alsof we zijn terechtgekomen in een speciale aflevering van *Extreme Make-over*. In die populaire Amerikaanse tv-serie laat een groep handige Harry's een woonhuis in zeven dagen tijd een metamorfose ondergaan. Ook het zeventiende-eeuwse museumgebouw krijgt een totaal ander uiterlijk. Kunstenaar Alejandro Galván heeft daar een half jaar de tijd voor. Een gesamtkunstwerk gaat hij ervan maken, met tekeningen, muurschilderingen, sculpturen, foto's en videobeelden. Een supergrote installatie, die het dagelijks leven belicht in Nezahualcōyōtl, een voorstad van de metropool Mexico Stad. Ruim 1,1 miljoen inwoners telt Nezahualcōyōtl. Galván is er geboren en opgegroeid. En woont en werkt daar nog steeds. We kunnen zijn woonplaats best omschrijven als één grote arbe-

derswijk, vertelde de beeldend kunstenaar. Het leven is er hard, geweld en criminaliteit zijn er aan de orde van de dag. De meeste mensen moeten een continu gevecht voeren om te overleven. De bewoners voelen zich in de steek gelaten door de politiek. Corruptie viert er hoogtij.

Positief blijven

„Het is soms best moeilijk om positief te blijven als je onder dergelijke condities moet opgroeien”, aldus Galván. Zelf wil de kunstenaar niet klagen. Hij mag dan pas 34 kaartjes hebben uitgeblazen, hij heeft inmiddels al een succesvolle carrière opgebouwd. Zijn werk wordt door internationale kunstgalerieën verkocht. En in 2020 won hij de Young Mexican Prize. „Ik heb geluk gehad. Ik kan van mijn werk leven.”

Het komende halfjaar is Maastricht zijn thuisbasis en is hij vrijwel dagelijks aan het werk in het Maastrichtse cultuurhuis. Galván is hier op uitnodiging van Marres-directeur Valentijn Byvancok. Die maakte in het voorjaar van 2023 een reis door Mexico en bezocht het atelier van de kunstenaar op advies van een kennis. Byvancok: „Ik was heel erg onder de indruk van de wijze waarop hij een zeer persoonlijke getuigenis aflegt van alles wat zich om hem heen afspeelt, op straat, televisie en in de muziek. Met heel veel talent en diepe passie maakt

Martijn verlegt de koers

Kerstcolumn

De laatste column van het jaar. Laat ik daar, geheel in stijl van de feestelijke dagen die komen gaan, maar eens een 'kerstcolumn' van maken.

Kerst is een periode van bezinning. Van omzien naar elkaar. Van vrede op aarde. Laat dat nou niet hetgeen zijn wat verder weg is dan de meest en van ons ooit hebben meegemaakt. Waar het leed van de wereld zich decennialang lekker ver weg afspeelde, dreigt het onvoorstelbare toch te gebeuren. Voor iedereen die het nieuws enigzins volgt, kan de debartheit van Mark Rutte als secretaris-generaal van de NAVO eigenlijk geen verrassing zijn geweest. „Het is tijd om ons geestelijk voor te bereiden op oorlog.“ Hij wou er geen doekjes om. De dreiging van Rusland stopt niet bij het front in Oekraïne.

Nederland is totaal niet voorbereid op een oorlog. We zijn niet voorbereid op een noodsituatie in welke zin dan ook. Op bestuurlijk niveau hebben we de zaken niet op orde doordat we bijna tachtig jaar lang in slaap zijn gesust door vrede en comfort. Uit recent onderzoek bleek dat Nederlanders het meest individualistische en hedonistische volk zijn van Europa.

Decennialang hebben we ons zelf voor de gek gehouden door te roepen dat we 'zo'n lekker eigenwijs volkje zijn'. Om ons officieze volkslied te citeren: 'Vijftien miljoen mensen op dat hele kleine stukje aarde, die schrijf je niet de wetten voor, die kantje in hun waarde'. Alsof we allemaal een soort onbegrijpende Pietje Bell zijn, die gaitig de regels aan onze kaarten lappen.

De ware boodschap is: 'Ik doe wat ik wil, niemand hoeft mij iets te vertellen en verder interesseert het me allemaal geen ene roet'. Alleen al bij het idee dat we iets moeten opgeven, dat niet alles gewoon precies gaat zoals we willen, veranderen we in een stel kleuters die hun zin niet krijgen.

„Wat zou ik doen als het echt mis gaat? Een vraag die bij veel mensen steeke me eens door het hoofd zal zijn geschoten de afgelopen week. Ik vrees dat het antwoord is dat we geen flauw idee hebben. We worden al weer alstwee moeten omrijden voor wegwerkzaamheden.

Het zou zomaar kunnen dat een antwoord op deze vraag sneller moet worden gegeven dan ons lief is. Misschien is dat een mooie kerstgedachte? Ik stel voor zo ergens rond het dessert. Want 'het proof of the pudding is in the eating'.

Martijn Crins uit Leveroy's actoren cabaret. Op deze plek doet hij welk je verslag van zijn leven.

hij dat alles tot een kroniek van Mexico." Inmiddels is de Mexicaan zo'n anderhalve week aan het werk in het Marrès-gebouw. Hij voelt zich met een thuis in de Limburgse hoofdstad, zegt hij. „Dat je hier over straat kunt lopen zonder over je schouder te hoeven kijken of er gevaar dreigt, is een verademing. In Nezahualcóyotl moet je voortdurend alert zijn en kan je zelfs bestolen worden door je buren. Wat ook zo fijn is: Maastricht is compact, je kunt alleste voet doen. In Mexico-Stad ben ik soms wel twee uur onderweg om van A naar B te komen.“

Alejandro Galván had, zoals zo veel inwoners van Nezahualcóyotl, een getroebleerde jeugd. De relatie tussen zijn vader en moeder was verre van harmonisch. „Mijn vader was buschauffeur, mijn moeder styliste. Ze moesten beiden lange dagen maken om voldoende geld voor ons te verdienen. En ik wil het gezegd hebben: het ontbrak ons aan bijna niets. Maar als ze thuis waren, hadden ze bijna altijd ruzie. In feite zijn mijn broer en ik opgevoed door onze oma, want onze ouders hadden daar geen tijd voor. Ik ben ook heel vroeg zelfstandig geworden.“

Makkelijk was het niet, vervolgt Galván zijn verhaal. Maar door veel te tekenen, te lezen (vooral stripboeken) en naar muziek - punk en heavy metal - te luisteren, wist hij de harde realiteit te ontvluchten.

Hij droomde ervan om cartoonist te worden en zelf stripboeken te gaan maken. Maar omdat daar geen specifieke opleiding voor was, keerde hij zich aan op La Esmeralda, de academie voor Schone Kunsten in Mexico-Stad. Hij werd aangenomen en studeerde in 2016 af. In de jaren daarna verwierf hij vooral bekendheid met zijn grootse halige schilderijen van acquarel, inkt, houtskool en wasverf op hout.

Mythologie

Ze beekden scènes uit van de complexe geschiedenis van verwaarlozing, geweld en marginalisering door de overheid. Galván combineert Mexicaanse mythologie met katholieke beeldspraak. Karakters en afbeeldingen van populaire cultuur plantst hij samen met middeleeuwse bestia's en krantenverslagen van verontwaardigde gebeurtenissen. Ook verwerkt hij intieme portretten van familie en buurtbewoners in zijn werk.

Inmiddels heeft Galván de eerste binnenmuren van het Huis voor Hedendaagse Cultuur bewerkt en zijn er gedetailleerde tekeningen verspreid, die nog volle kleuren krijgen. „Ik wil onzichtbare dingen in onze samenleving zichtbaar maken en de bewoners van Nezahualcóyotl een stem geven; hun verhalen, die nu niet gehoord worden, vertellen. Mijn kunst straalt een verlangen uit; een verlangen naar een betere toe-

komst“, zegt de kunstenaar. „Ik hoop dat ik daar op mijn manier een bijdrage aan kan leveren.“ Overigens gaat zijn werk dan wel over de buurt waar hij is opgegroeid in Mexico, de dingen die hij verbeeldt zijn universeel, zegt Galván: „Onze trauma's en ons lijden vertonen veel raakvlakken met die in andere landen, steden en dorpen. De problematiek overwinnen en oplossen kan volgens mij ook allen en maar door een gezamenlijk pad te bewandelen.“

Galván combineert in zijn werk onder andere Mexicaanse mythologie met katholieke beeldspraak. FOTOS MITCHELL GEHELS

“ Ik wil onzichtbare dingen in onze samenleving zichtbaar maken en de bewoners van Nezahualcóyotl een stem geven.

Alejandro Galván, kunstenaar

Tefaf
De officiële opening van *Vultures & Prexies* is op 15 maart en valt, niet geheel toevallig, samen met de start van de Tefaf. De tentoonstelling van Galván is dan echter nog niet helemaal klaar. Hij werkt door tot in juni. In die maand volgt er ook een tweede opening van de tentoonstelling. Tijdens het maakproces is Marrès meerdere malen gespend en kunnen bezoekers meewerken aan de installatie van de Mexicaanse kunstenaar. Ga voor het programma naar www.marrès.org.

Exhibition overview Video: Alexis Landin - Benito and Luciano at
vleets, 2009; Photos: Gert Jan van Rooij

Ancestors, neighbours, myths and religion — In conversation with Alejandro Galván about life in Mexico and working in Marres

Kiki Mertens 14.05.2025 feature

Alejandro Galván has been realising a chronicle of Mexico. At Marres he works on this project from the perspective of Nezahualcóyotl, an outskirts of Mexico City. Galván transformed the entire building of Marres into a vivid dream, where paintings, installations and sculptures translate his personal experiences of Nezahualcóyotl. Kiki Mertens talks to Galván about the differences between working in Mexico and Maastricht and his search for purpose and poetry.

In the first room I enter, a wooden construction is built like a frame of a house. The floor is filled with gravel. Archive pictures of Nezahualcóyotl are displayed on the walls and in the middle of the room lays a circle made of cement with water in it. A video underneath the water, made by Alexis Landin, shows fragments of a sculpture graveyard. Images of holy sculptures pass by. It is an oracle, Galván explains, that we can ask where we come from. While looking at the classical relief on the ceiling, my gaze passes pictures of Galvan's own roof in Mexico that are displayed above our heads. The room detaches from reality and recalls a memory of the origin of Nezahualcóyotl.

'It is very important to rescue these memories,' Galván says. 'My work is about not forgetting, having the memory and making it stand out.' With this he moves away from the stereotype of the neighbourhood, which is seen as violent and chaotic. Instead, he shows the life of working-class people and their complex life stories.

SHARE

Issue nr 3 juni - juli 2025

THEMA'S

LATIJS-AMERIKA
MATERIALITEIT
SCHILDERKUNST

Exhibition overview Photos: Gert Jan van Rooij

What follows are works where archival, mythical, political and social themes become intertwined. A concrete sculpture reaching to the sky, holding vulture wings, brings Nezahualcóyotl's daily life in relation with the divine. The many vulture wings refer to the divine seraphim. The concrete pillar is inspired by the unfinished houses in Nezahualcóyotl. 'People often don't finish building their houses, in hope that at one point they will live under better circumstances to realise for example a second floor on their house.'

In another room, two unfinished big paintings on panels of cement fill the walls. They visualize a recurring nightmare that descends from the memory where Galván had to play football with his father and uncles every weekend. But in order to go to the football fields that were close by a huge dumpsite, Galván had to cross these mountains of garbage. His vivid dream-like paintings derive from different things such as television, mythical ideas and personal experiences. You see violent police men, a carcass of a dog and a romantic couple. There is a dialogue going on between the past and the present, between the horrific and the beautiful. These dualities are also visible in his choice of materials. The panels of cement, which have a punk DIY aesthetic contrast his academic way of painting.

Exhibition overview Photos: Gert Jan van Rooij.

Exhibition overview Video: Alexis Landin - Barco azul cruzando al cielo, 2025 Photo: Rob van

Seraph, 2025, Concrete, steel, dust, burned grass, wings, soil Photo: Gert Jan van Rooij.

'I work a lot with cement, which is already a difficult material, but here it is also different than in Mexico,' Galván explains. 'In Mexico I had developed a formula for it, but once I arrived here, it took me a week to discover a new formula that would be right for the materials I had on hands here.' Working with different and unknown materials is already a challenge, but the difference between working in Maastricht and working in Mexico is even more black and white, he continues. 'Every day I am confronted with cultural shocks.'

In his works, Galván deals with everything his home environment brings him, at Marres he brings this environment to Maastricht. A typical Mexican sidewalk is recreated, near it stands a catholic cross and some candles. 'This is something you see a lot in the streets of Mexico,' he says. 'If someone dies in the street, from an accident or something worse, they put up this kind of memorial.' On the wall above the sidewalk portraits are displayed from missing people in Mexico and the founders of Nezahualcōyotl. He realized how similar these portraits were to each other. By combining the two in one installation he creates a place to remember the people that disappeared in silence.

The artworks in the exhibition contain a lot of information. It already takes quite some time to look at every detail. It makes me wonder whether it is important to understand everything that we see. 'That's why the exhibition is created like this, with a first part that opened in March, wherein some works are still being completed, and a second part that will open in June when everything will be finished,' Galván explains. 'It invites people to visit, revisit and reshape their thinking. The strongest and most impressive art is the one that acts like an enigma. I do not want to show everything in the first impression.'

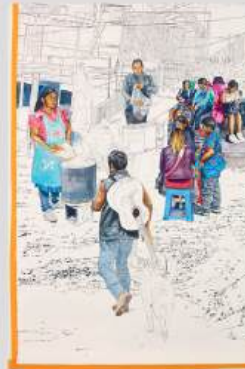
'The strongest and most impressive art is the one that acts like an enigma.'

Work in progress: Pantitlán paradero, 2025 Gouache, watercolour on paper, 450 x 226 Photo:

Work in progress: Pantitlán paradero, 2025 Gouache, watercolour on paper, 450 x 226 Photo:

Work in progress: Pantitlán paradero, 2025 Gouache, watercolour on paper, 450 x 226

At the end of our conversation, Galván gives me the booklet about the exhibition. He makes clear that this must not be understood as an academic text: it is an exploration of the poetry and soul of the exhibition. 'A lot of things happen in layers, like political and social situations. Poetry can bring the horrors and the beautiful things into dialogue. Without poetry this wouldn't be possible.'

The exhibition *Vultures and Fireflies* is on view until the 31st of August at Marres

Kiki Mertens
schrijft over kunst en filosofie

CULTUUR

Bij Marres zie je de wereld even helemaal anders

VAN ONZE REDACTIE

28 maart 2025 · 10:25 AM — 5 minuut lezen

Valentijn Byvanck. Foto: Jean-Pierre Geusens

Volgens directeur Valentijn Byvanck biedt Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur in de Capucijnenstraat, letterlijk en figuurlijk een ruimer blikveld. “Marres is een plek waar je binnenkomt en je niet precies weet wat er gaat gebeuren”, zegt de directeur. “Ik hoop altijd dat wat er dan gebeurt, bezoekers doet stilstaan. In verwondering en verwarring misschien, maar daarmee ook de ruimte schept om de wereld even helemaal anders te zien.”

Door: Mikos Pieters

Alle hoeken van het monumentale pand worden benut, zoals bij de huidige tentoonstelling *Vultures & Fireflies* van de Mexicaanse kunstenaar Alejandro Galván. “Hij komt ons in allerlei kleurschakeringen vertellen hoe het is om daar te wonen en ons misschien een klein beetje inzicht te geven in een wereld die totaal verschilt van de onze”, vertelt Byvanck. “Het is een tentoonstelling die werkt als een vivid dream: een levendige droom. Die krijg je ‘s ochtends net voor het ontwaken. De beelden zijn dan zo krachtig dat je ze de hele dag meedraagt. Je kunt erin verkeren, je kunt het voelen. Het is een tentoonstelling die zo alomvattend is dat je als bezoeker wordt uitgedaagd om erin te bewegen.”

De Mexicaanse kunstenaar Alejandro Galván (rechts) exposeert in Marres met *Vultures & Fireflies*. Foto: Jean-Pierre Geusens

Voor iedereen

Het zijn dit soort tentoonstellingen waarmee Marres jaarlijks zo'n 15.000 bezoekers trekt. Byvanck: "Ik wil dat Marres wordt gezien als een mooi en toegankelijk cultuurhuis van en voor Maastricht." Een gemeentelijk subsidie van bijna 200.000, die vrijwel helemaal opgaat aan huur, genereert een rijkssubsidie van bijna 800.000 euro. "We hebben een taakstelling van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, maar we willen absoluut geen *alien spaceship* zijn dat geland is in Maastricht. Iedereen is hier welkom, de stadstuin is openbaar, onze openingen ook en we organiseren verschillende activiteiten waar eigenlijk niemand zich onwelkom hoeft te voelen. Sinds een paar jaar hebben we een outreach-beleid. Dat betekent dat we er niet meer van uitgaan dat mensen naar ons toe komen, maar dat jezelf naar de wereld toegaat. We zijn met allerlei groepen in gesprek en organiseren speciale rondleidingen of activiteiten."

Educatief programma

"Onze educatieafdeling gaat iedere week naar scholen toe. Niet alleen scholen in Maastricht, maar ook in Kerkrade, Sittard en zelfs in Roermond en Venray. Het afgelopen jaar bereikten we 3.000 leerlingen en komend jaar gaat dat cijfer nog omhoog. Veel scholen, met name het bijzonder onderwijs, weten ons te vinden. Ze willen dat kinderen niet alleen taal en rekenen leren, maar ook hun andere talenten proberen te ontwikkelen. Ons educatieve programma is gericht op de zintuigen. Je kunt naar een kunstwerk kijken of het voelen en dan zeggen wat het betekent. Je kunt ook proberen om het op een andere manier te ervaren."

Foto: Jean-Pierre Geusens

Soms moeilijk

“Ik begrijp dat mensen hedendaagse kunst soms moeilijk vinden. Dat is soms ook zo. Maar wat mensen vaak als een ingewikkeld experiment zien, is tegelijk ook een verhaal over onze eigen tijd, vertelt door een kunstenaar in een taal die niet altijd gemakkelijk te verstaan is.”

“Kunstenaars kiezen er vaak voor om de stad te verlaten na hun opleiding in Maastricht. Er is vaak meer te doen in de grotere steden: meer publiek, maar ook meer kunstenaars. Toch zijn er ook die hier blijven. Niet omdat dit de beste plek is voor hun praktijk, maar omdat het een rustige en mooie stad is, en je ook kan aanzetten om in relatieve eenzaamheid en stilte je eigen werk te maken. Voor de stad is het belangrijk om kunstenaars een goed klimaat te bieden. Zorg dat het rijke talent dat hier aanwezig is, kansen krijgt en de ruimte om te bloeien en iets op te bouwen. Maastricht heeft hele goede instellingen. Ik heb het niet alleen over een kunstacademie, maar ook over de Jan van Eyck Academie, het Bonnefantenmuseum, Bureau Europa en het Museum aan het Vrijthof. Er is heel veel hier. Maar de kunstenaars moeten ook kunnen wonen en werken na hun opleiding.”

Brouwersfamilie

Om de brouwersfamilie Marres te eren, die het huis drie generaties lang bewoonde en waaraan de naam is ontleend, wordt een stadswandeling ontwikkeld en is er een nieuw Marres-bier gebrouwen. “Het valt in de smaak, want het vliegt de deur uit”, zegt Byvanck.

Limburg Biënnale

Het is dezelfde ondernemende geest als bij het opzetten van de Limburg Biënnale. Byvanck: "De Limburg Biënnale is geboren tijdens de coronapandemie. Ik ben altijd een grote fan geweest van de Royal Academy of Arts Summer Exhibition in Londen. Iedereen, van professionele kunstenaar tot amateur, kan zich inschrijven. Uit een enorme hoeveelheid inzendingen nodigt een jury en curatorenteam kunstenaars uit om samen met hen in een kamer hun werk te exposeren. Zo ontstaat ook een verbinding tussen professionele en amateurkunst en solidariteit tussen allerlei verschillende soorten kunstenaars. Ik denk dat het belangrijk is om te laten zien dat er ontzettend veel mensen zijn die kunst maken en dat het verschil tussen amateur- en professionele kunst lang niet zo scherp als we denken. De biënnale is een enorm succes. We begonnen met 600 inzendingen, bij de derde editie in 2024 hadden we er al meer dan 3.000."

Noodzaak of franje?

Voor Byvanck zijn kunst en cultuur noch noodzaak, noch franje. "Als je dat tegenover elkaar zou zetten als noodzaak en franje, dan onderschrijf je een hele enge definitie van cultuur die vaak gaat over dingen die je toch al niet lust. De brede opvatting van cultuur gaat over zoveel zaken die ons leven kleur geven. Stel nou dat alle musea, muziek, theaters, film, carnaval en dans uit ons leven zouden verdwijnen? Waar werk je dan nog voor? Waar heb je dan nog plezier van?"

Zekerheid en rust

"Ik vind het huis intiem, de tuin prachtig en het restaurant is ook geweldig. Ook hebben we het leukste team ter wereld. Wat ons zou versterken is meer zekerheid en rust, en de mogelijkheid om dit gebouw toegankelijk te maken voor iedereen. Mensen die slecht ter been zijn, kunnen nu niet naar de bovenverdieping. Ik zou daarom ontzettend graag een lift voor Marres willen en wat meer ruimte om groepen te ontvangen. Het plan ligt klaar, maar we zullen in de komende jaren geld en draagvlak moeten verzamelen", besluit Byvanck.

museum-kort

Poezelige jager

Van poezelig schootdier tot bloederige jager – de kat is een populaire muze voor hedendaagse kunstenaars. Het dier speelt de hoofdrol in de expositie 'Schattig en kattig', waarin schilderijen, beelden, video's en installaties te zien zijn van zo'n 25 eigentijdse makers uit binnen- en buitenland. Sommige kunstenaars benadrukken graag het restje wildheid in hun huisdier. Zo heeft de gestreepte, langgerekte poes

Poopoo in het werk van Ralf Kokke (1989) wel iets weg van een tijger. Anderen vermenselijken het dier juist, zoals Minyoung Kim (1989), die een hygiënische kat schildert die twee vissen afspoelt onder de kraan. Ook de kattentas van Tinkebell (1979) mag natuurlijk niet ontbreken, het controversiële werk waarmee de kunstenaar de vraag oproept waarom we huisdieren zo anders behandelen dan

productiedieren uit de bio-industrie. Sommige werken zijn gemaakt van ongebruikelijke materialen, zoals de aabare textielbeelden van Elen Braga (1984) en Klaas Rommelaere (1986), en de absurdistische, opgezette kat met een motortje erin van Dennis Tyfus (1979).

Ruurlo, Kasteel Ruurlo; 9 maart t/m 29 juni; museummore-kasteelruurlo.nl

Coco Okunkle, 'Verbergen verhalen Velsen' (detail), 2024

Verrassende portretten

'Gezichten van Noord-Holland' biedt ruimte voor nieuwe verhalen en gezichten in het museum. De hedendaagse portretten geven samen een representatie van de verschillende gemeenschappen in de eenentwintigste-eeuwse samenleving. **Haarlem, Frans Hals Museum; 4 april t/m 17 augustus; franshalsmuseum.nl**

Kroniek van Mexico

Alejandro Galván verbeeldt in zijn gedetailleerde schilderijen zijn ervaringen met het opgroeien in de arbeiderswijken van Mexico, waar corruptie jarenlang de toon zette. Volgens Galván een vooralsnog ongehoord verhaal dat niet verloren mag gaan. **Maastricht, Marres; 13 maart t/m 31 augustus; marres.org**

Alejandro Galván: Vultures & Fireflies

Marres, House for Contemporary Culture MAASTRICHT | NETHERLANDS
 MAR 13, 2025 - AUG 31, 2025

[CONTACT GALLERY](#)

Chronicle of Mexico

At the end of November 2024, the artist Alejandro Galván (Mexico, 1990) will commence a painted chronicle of Mexico from the perspective of one of the largest working class suburbs. The artist resides in Nezahualcóyotl, at the outskirts of Mexico City, a place in which political neglect and violence issues have configured the social panorama. His often highly detailed paintings blend realism with mythology, narrating his experiences growing up in this environment, and depicting the corruption of the Mexican state and police. His influences are drawn from comic books, television and heavy metal, sources that set him apart from the prevailing, more minimalist and conceptual style in Mexican contemporary art.

Vivid dream

The artist, holding Mexican politics and corruption responsible for the widespread violence and injustice in society, will paint the entire house of Marres in an attempt, as he writes, to outline a vivid dream of Mexican society. In doing so, he poses the following questions: How can we incorporate the most unique chapters of our history into a global narrative? How can we realize that our traumas and sufferings are shared, and that perhaps solving and overcoming global issues is a path that must be collectively trodden? With his work, Alejandro Galván aims to demonstrate that he and his fellow residents of Nezahualcóyotl are not 'marginalized' or 'forgotten', but simply belong to a group of people with an unheard story. A story that shares fundamental similarities with the tales of people from other countries, cities, villages, or even times. The reason Galván paints is that he does not want any story to be lost.

Integral installation

Vultures & Fireflies will be on show from Mar 13 to Aug 31, 2025. To create his monumental exhibition, the artist will already start working in Marres from November onwards. Leading up to the grand opening on March 15, several events will take place where visitors can get a glimpse into the making process. The work will see its completion in June 2025, which will be celebrated with a second opening.

Recommended for you

MMCA Permanent Collection

NATIONAL MUSEUM OF CONTEMPORARY ART
 KOREA, SEOUL
 SEOUL | SOUTH KOREA
 APR 11, 2020 - DEC 31, 2026

Out Of The Crate

MANCHESTER ART GALLERY MANCHESTER | UK
 NOV 07, 2019 - DEC 31, 2026

The Tibetan Buddhist Shrine Room

RUBIN MUSEUM OF ART
 CHELSEA | NEW YORK | USA
 OCT 11, 2019 - OCT 18, 2026

Artists on show

Alejandro Galván

Contact details

[Website](#) +31.43.327.0207 [Get in touch](#)

Capucijnenstraat 98
 Maastricht, Netherlands
 6211

ZOUT OP ZATERDAG

online magazine over kunst en cultuur

ZOUT op ZATERDAG 5e jaargang/41 - 30 november 2024

Alejandro Galván. foto Neeltje de Vries

De geschilderde geschiedenis van Mexico

Vultures & Fireflies van Alejandro Galván is een geschilderde kroniek van Mexico vanuit het perspectief van de arbeiderswijk Nezahualcóyotl. Galváns gedetailleerde werk waarin realisme wordt gemengd met mythologie zal het hele huis van Marres in Maastricht overnemen.

[Artist talk op 13/12 om 19 uur in Marres in Maastricht](#). De tentoonstelling loopt van 13/3 t/m 31/8, maar voor een sneak preview in het artistieke proces is Marres vanaf februari elke zaterdag al open van 12 tot 17 uur. Kijk op marres.org voor meer informatie.

Berber Meindersma en Maia Kenney, foto Wilo Sharafeddine

Currents 12 presenteert nieuw curatorenteam

29.04.2025 feature

Jester maakt in een persbericht de curatoren bekend die verantwoordelijk zullen zijn voor de twaalfde editie van Currents, de jaarlijkse groepstentoonstelling met recent afgestudeerde kunstenaars uit de Euregio Maas-Rijn. Voor Currents 12 zijn Maia Kenney en Berber Meindersma geselecteerd om de komende editie te ontwikkelen en te begeleiden. De tentoonstelling open in februari 2026 bij Jester in Genk.

Kenney en Meindersma, beiden gevestigd in Nederland, delen een sterke toewijding aan het creëren van doordachte en zorgzame kaders voor opkomende artistieke praktijken. Sinds 2022 werken ze samen in een collectieve curatoriale praktijk die gestoeld is op zorg, gelijkwaardigheid en experiment. Samen met het team van Het HEM lanceerden ze The Couch, een artistiek en redactioneel digitaal platform dat nieuwe opdrachten van opkomende kunstenaars ondersteunt.

Ze willen van Currents 12 niet enkel een tentoonstelling maken, maar ook een duurzaam traject opzetten waarin jonge kunstenaars blijvende netwerken en vaardigheden ontwikkelen die ze mee kunnen nemen in hun verdere praktijk. De tentoonstelling wordt ingebed in een breder mentoring- en residentieprogramma, en wordt mede georganiseerd door Marres (Maastricht), Ludwig Forum Aachen, en KANAL-Centre Pompidou (Brussel) en Jester (Genk).

SHARE

Issue nr 1 feb.-mrt 2026

THEMA'S
PERSONALIA

Tony Currier in de tentoonstelling Ghosts, Kunstmuseum Bazel

En en en, of of of internationaal – 15 tentoonstellingen en evenementen van buiten Nederland om dit voorjaar naar uit te kijken

08.02.2025 feature

SHARE

Over de weigering als vorm van verzet, lastige dilemma's, oude kerken en het nodige gespook. We zetten 15 tentoonstellingen die komende maanden buiten Nederland openen op een rij. De meeste op een dagtrip afstand.

De deelnemende kunstenaars en twee curatoren

7. *Camping Out, Currents*, Jester, Genk 14.2 t/m 10.5.2026

Voor *Currents 12: Camping Out* hebben Maia Kenney en Berber Meindertsma een curatoriale strategie bedacht die aansluit bij hun ervaringen met kamperen. Kamperen of kunst maken vraagt om een locatiespecifieke aanpak, waarbij je werkt met wat voorhanden is en luistert naar en inspeelt op je omgeving en je eigen vaardigheden en behoeften. In hun visie voor de tentoonstelling vinden ze samen met de kunstenaars een tijdelijk onderkomen op de locatie van Jester, waar ze werken met de mogelijkheden en eigenaardigheden ervan. Kunstwerken worden ter plaatse aangepast; er worden gespecialiseerde tools en strategieën ontwikkeld en gebruikt om de omgeving te bouwen. Met werken van Nahal Aryan, Liselore Bulcke, Maxence Duterna, Gregor Lau, Anna Sarah Levine, Claire Sillekens, Wolfgang Tant, Vera Varlamova en Ryota Yahagi. Meer info [HIER](#)

CULTUUR

Wandelen langs bierbrouwer Marres

MAURICE VAN DER LINDEN

september 7, 2025 · 6:27 AM — 4 minuut lezen

Paard Romeo brengt op 12 december 1956 een nieuwe voorraad bier naar Café In den ouden Vogelstruys. Foto: privécollectie Marres

De familie Marres was drie eeuwen lang een van de vele invloedrijke bierproducenten in Maastricht. Het begon allemaal in 1641 met Eva (de) Marres die als weduwe de brouwerij 'Le Vert Galant' van haar overleden man erfde. Uiteindelijk zou ze de enige vrouwelijke brouwer zijn in de hele bierbrouwersfamilie Marres. In 1959 eindigde de brouwdynastie met de verhuur aan Brand Bier in Wijlre.

De laatste brouwer van de familie, Pierre Marres, woonde vanaf 1943 in een patriciërshuis in de Capucijnenstraat. Onder zijn leiding eindigde in 1959 de biergeschiedenis van de familie Marres. In 1999 werd het historische pand omgetoverd tot Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur. Vanaf 2024 vierde het cultuurhuis een jaar lang zijn 25-jarig jubileum. Sluitstuk van het jubileumprogramma is de uitgave in mei dit jaar van een boekje over de geschiedenis van de bierbrouwersfamilie.

Direct enthousiast

Voor het schrijven van het boekje schakelde Marres Renée Schmeetz in, zelfstandig schrijver in de kunst- en cultuursector. Een aantal jaren eerder werkte zij bij de kunstinstelling als communicatieadviseur. “Op dat moment volgde ik in mijn vrije tijd de opleiding Biografieën en Familieverhalen aan de Schrijversacademie. Voor het studieonderzoek en de schrijfopdrachten had ik een onderwerp nodig. Ik was geïntrigeerd door het historische huis waar ik werkte en naar de familie die daar vroeger woonde. Zodoende ben ik me gaan verdiepen in hun bierbrouwgeschiedenis en werd Marres het onderwerp van mijn studie. Nadat ik in 2021 de opleiding afrondde, bleven het verzamelde materiaal en de geschreven fragmenten een tijd op de plank liggen. Totdat Marres me vorig jaar benaderde met de vraag een boekje te maken over de brouwersfamilie. Ik was direct enthousiast.”

Eerste bierviltje en etiket van de stoombierbrouwerij van Eugène Marres. Foto: privécollectie Marres

Wandelen langs Marres

Omdat Marres al een aantal wandelingen heeft samengesteld, kwamen de kunstinstelling en de auteur op het idee om deze familiegeschiedenis ook in een wandeling te beschrijven. De route leidt lezers langs vijftien punten in de binnenstad van Maastricht waar de nog tastbare geschiedenis van de familie te vinden is. “Een half jaar werkte ik – naast mijn andere werkzaamheden – aan het boekje dat de titel *Goudgeel, Oud Bruin* kreeg. Ik bracht tijd door in de archieven van het Historisch Centrum Limburg, Tracé

(voorheen RHCL, red.) en Centre Ceramique. Meerdere keren interviewde ik Pieter Marres, zoon van de laatste brouwer, en bezocht ik de locaties van de route. Zo ben ik een dag gaan schrijven in Café In den ouden Vogelstruys aan het Vrijthof." Deze plek was sinds midden negentiende eeuw bezit van de brouwerij Marres-Ceulen. Aan de muur hangt een veertigtal portretten van stamgasten die kunstenaar Frans Vos in de jaren 50 en 60 tekende. Slechts één van hen draagt een stropdas; brouwer Pierre Marres, destijds eigenaar van het café. In het boekje valt te lezen dat andere kroeggangers de stropdas destijds ook opviel. "D'n hier heet ein krevat!", merkte een van hen op. "Hij moet dan wel de rijkste zijn", concludeerden de andere gasten. Pierre Marres reageerde hierop door een aantal rondjes bier voor iedereen te bestellen. Daarna werd er niet meer over zijn stropdas gesproken.

Pierre Marres met stropdas. Tekening: Frans Vos

Bekende plekken

De historische wandeling voert langs herkenbare plekken in het huidige Maastricht. De Vogelstruys is al genoemd, maar ook de Sint Janskerk, de Bisschopsmolen, De Helpoort, de Sint Servaasbrug, café De Gouverneur en restaurant Le Bon Vivant vertellen de geschiedenis van de familie Marres.

Renée Schmetz. Foto: Laura Knipsael

Een hele puzzel

Driehonderd jaar samenvatten in één boekje lijkt schier onmogelijk. "Het was constant een kwestie van kill your darlings", legt Renée uit. "Ik ben eerst de wandelroute gaan uitstippelen. Wat is er in de stad nog te zien van het verleden van de bierbrouwersfamilie en welk verhaal zit er aan die locatie vast? Vervolgens ben ik de route chronologisch gaan samenstellen om tot een wandeling te komen die ongeveer anderhalf tot twee uur duurt. Kortom, het was een hele puzzel, maar ik ben blij met het eindresultaat. Zeker ook door de prachtige vormgeving van Karoline Świeżyński."

Hoe zou Renée de familie Marres willen typeren? "Kenmerkend voor de familie was denk ik de passie voor het vak. Maar ook het doorzettingsvermogen. Ze hebben door de jaren heen veel hobbels en tegenslagen moeten overwinnen om hun ambacht te kunnen blijven uitoefenen. Drie eeuwen lang nam telkens een nieuwe generatie het stokje over om de nalatenschap van de familie voort te zetten."

Gevelsteen die Clément Marres plaatste in zijn magazijn aan de Uitbilderstraat.

Historisch Café Maastricht

Een mooi compliment kreeg Renée toen ze vernam dat *Goudgeel, Oud Bruin* op de longlist staat voor De Treckpoel 2026. Deze prijs van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (LGOG) bekroont jaarlijks het beste historische fictie- of non-fictie boek over de geschiedenis van Limburg. Daarnaast is Renée op donderdagavond 23 oktober 2025 een van de sprekers tijdens het Historisch Café Maastricht van Stefan Vrancken in het Pesthuys Podium aan de Vijfkoppen. Daar zal ze vertellen over de totstandkoming van het boekje.

Goudgeel, Oud Bruin telt 72 pagina's, inclusief plattegrond en stamboom van de familie Marres. Het is te koop bij de receptie van Marres of online via marres.org.

Jaarrekening 2025

Stichting Marres, huis voor hedendaagse cultuur

	Inhoud	pagina
1	Balans per 31 december 2025	1
2	Exploitatierkening over 2025	2
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	4
4	Toelichting op de balans per 31 december 2025	6
5	Toelichting op de exploitatierkening over 2025	12
6	Werkzame personen	17
7	WNT 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling	18
8	WNT 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2100 of minder	19

1 Balans per 31 december 2025**2025****2024****ACTIVA**Vaste activa

I Materiële vaste activa	2.353	5.313
--------------------------	-------	-------

Totaal vaste activa	2.353	5.313
----------------------------	--------------	--------------

Vlottende activa

II Vorderingen	105.096	140.927
III Liquide middelen	140.225	10.736

Totaal vlottende activa	245.321	151.663
--------------------------------	----------------	----------------

TOTAAL ACTIVA	247.674	156.976
----------------------	----------------	----------------

PASSIVA

IV Algemene reserve	34.826	23.117
V Bestemmingsreserves	75.000	40.000
VI Bestemmingsfondsen	4.078	

Totaal eigen vermogen	113.904	63.117
------------------------------	----------------	---------------

VII Kortlopende schulden	133.770	93.859
--------------------------	---------	--------

TOTAAL PASSIVA	247.674	156.976
-----------------------	----------------	----------------

2 Exploitatierkening over 2025**2025****OCW begroting
2025****2024**

	2025	OCW begroting 2025	2024
BATEN			
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5):	31.053	34.400	36.108
2 Recette/kaartverkoop	19.838	26.400	26.310
5 Overige publieksinkomsten	11.215	8.000	9.798
7 Totaal Publieksinkomsten (1+6)	31.053	34.400	36.108
8 Sponsorinkomsten		10.000	4.110
9 Vergoedingen coproducent	58.750		12.500
10 Overige directe inkomsten	26.427	12.000	22.562
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	85.177	22.000	39.172
12 Totaal Directe inkomsten(7+11)	116.230	56.400	75.279
13 Indirecte inkomsten	35.821	26.460	45.486
14 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	4.557	5.500	4.460
15 Private middelen – bedrijven		5.000	
16 Private middelen - private fondsen	86.070	97.000	98.101
18 Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)	90.627	107.500	102.561
19 Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	242.678	190.360	223.326
Subsidies			
21 Totaal structureel OCW	869.088	797.350	656.406
22 Totaal structureel Provincie	114.500	119.821	119.823
23 Totaal structureel Gemeente	192.051	186.393	195.507
25 Totale structurele subsidies (21+22+23+24)	1.175.639	1.103.564	971.736
26 Incidentele publieke subsidies	7.500	20.000	33.000
27 Totaal subsidies (25+26)	1.183.139	1.123.564	1.004.736
TOTALE BATEN (19+20+27)	1.425.817	1.313.924	1.228.062

2 Exploitatierkening over 2025

2025

OCW begroting
2025

2024

LASTEN

1. Beheerlasten materieel	282.937	280.000	299.726
2. Beheerlasten personeel	562.256	538.000	396.817
3. Beheerlasten totaal (1+2)	845.193	818.000	696.543
4. Activiteitenlasten materieel	349.912	343.924	261.551
5. Activiteitenlasten personeel	181.595	152.000	358.654
6. Activiteitenlasten totaal (4+5)	531.507	495.924	620.205
TOTALE LASTEN (3+6)	1.376.700	1.313.924	1.316.748
7. Saldo uit gewone bedrijfsvoering (Totale Baten – Totale Lasten)	49.116		-88.686
8. Saldo rentebaten/ -lasten	1.670		1.622
9. Bijzondere baten/ -lasten			
EXPLOITATIERESULTAAT (7+8+9)	50.786		-87.064

Resultaatbestemming

Algemene reserve	11.708		-77.064
Bestemmingsreserve onvoorziene personeelslasten	5.000		
Bestemmingsreserve Rooms Performance Festival	20.000		
Bestemmingsreserve huisvesting	10.000		-10.000
Bestemmingsfonds Provincie	4.078		
Totaal resultaatbestemming	50.786		-87.064

3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Informatie over rechtspersoon

Stichting Marres is gevestigd op Capucijnenstraat 98, 6211 RT te Maastricht en ingeschreven bij de KvK onder nummer 14058434.

Grondslagen algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, mede op basis van Richtlijn RJ 640 met inachtneming van specifieke aanwijzingen van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2025-2028 van het Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en van eventuele andere subsidiegevers of fondsen zoals beschreven in de Inhoudelijke toelichting op de balans en exploitatierekening.

De jaarrekening is opgesteld in euro's. Indien voor activa en passiva geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE BALANS

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op de aanschaffingswaarde onder aftrek van de afschrijvingen die gebaseerd zijn op de geschatte economische levensduur. Het afschrijvingspercentage voor de materiële vaste activa bedraagt van 20% tot 25%. De stichting beoordeelt op balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Dat is aan de orde als de boekwaarde hoger is dan de realiseerbare waarde (de hoogst mogelijke opbrengstwaarde). Als die waarde niet kan worden vastgesteld wordt de waarde van de kasstroom genererende eenheid vastgesteld. De boekwaarde van het actief wordt verlaagd en dit verlies wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht. De aard van de bestemmingsreserves wordt later toegelicht.

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen zijn reserveringen waarbij door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht. De aard van het bestemmingsfonds wordt later toegelicht.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd.

Resultaatbestemming

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

Subsidies

In overeenstemming met RJ 274 – Overheidssubsidies worden subsidies en andere vormen van overheidssteun verwerkt zodra er een redelijke zekerheid is dat de stichting aan de gestelde voorwaarden voldoet en de subsidie of faciliteit daadwerkelijk zal verkrijgen. Indien ze in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden opgenomen onder de kortlopende schulden als 'vooruitontvangen subsidies'.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

4 Toelichting op de balans per 31 december 2025

ACTIVA

I Materiële vaste activa

Verloop materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	Inventaris en ICT	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
Aanschafwaarde per 1 januari	39.687	1.350	41.037
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-35.725		-35.725
Boekwaarde per 1 januari	3.963	1.350	5.313
Afschrijvingen	-1.610		-1.610
Desinvesteringen 2025	-10.900	-1.350	-12.250
Afschrijvingen Desinvesteringen 2025	10.900		10.900
Mutaties	-1.610	-1.350	-2.960
Aanschafwaarde per 31 december	28.787		28.787
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-26.434		-26.434
Boekwaarde per 31 december	2.353		2.353

4 Toelichting op de balans per 31 december 2025**2025****2024****Vlottende activa****II Vorderingen**Debiteuren

Debiteuren	13.115	30.822
Totaal debiteuren	<u>13.115</u>	<u>30.822</u>

Te ontvangen subsidies

Cultuurmakers@Maastricht	1.500	
Elisabeth Strouven Fonds	2.000	5.000
Gemeente Maastricht	20.855	19.694
Musica Impulse Centre		10.101
Stichting Gieskes-Strijbis Fonds	10.000	10.000
Stichting Kanunnik Salden / Nieuwenhof	2.000	
Totaal te ontvangen subsidie	<u>36.355</u>	<u>44.794</u>

Te vorderen belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	18.006	13.640
Totaal te vorderen belastingen en sociale verzekeringen	<u>18.006</u>	<u>13.640</u>

Overige vorderingen

Vooruitbetaalde kosten	34.695	42.387
Nog te ontvangen bedragen	2.925	9.013
Overige vorderingen		270
Totaal overige vorderingen	<u>37.620</u>	<u>51.670</u>
Totaal vorderingen	<u>105.096</u>	<u>140.927</u>

4 Toelichting op de balans per 31 december 2025**2025****2024****III Liquide middelen**

Kas	988	946
Bank	139.237	9.790
Totaal liquide middelen	140.225	10.736

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting

4 Toelichting op de balans per 31 december 2025**2025****2024****PASSIVA****Eigen vermogen****IV Algemene reserve**

Algemene reserve saldo per 1 januari	23.117	100.181
Uit resultaatbestemming	11.708	-77.064
Algemene reserve saldo per 31 december	34.826	23.117

V Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve onvoorziene personeelslasten saldo per 1 januari	25.000	25.000
Uit resultaatbestemming	5.000	
Bestemmingsreserve onvoorziene personeelslasten saldo per 31 december	30.000	25.000

Bestemmingsreserve Rooms Performance Festival saldo per 1 januari

Uit resultaatbestemming	20.000	
Bestemmingsreserve Rooms Performance Festival saldo per 31 december	20.000	

Bestemmingsreserve huisvesting saldo per 1 januari

Uit resultaatbestemming	10.000	-10.000
Bestemmingsreserve huisvesting saldo per 31 december	25.000	15.000

Totaal bestemmingsreserves**75.000****40.000****VI Bestemmingsfondsen**

Bestemmingsfonds Provincie saldo per 1 januari

Uit resultaatbestemming	4.078	
Bestemmingsfonds Provincie saldo per 31 december	4.078	

Totaal bestemmingsfondsen**4.078****Totaal eigen vermogen****113.904****63.117**

4 Toelichting op de balans per 31 december 2025**2025****2024****VII Kortlopende schulden**Schulden aan leveranciers

Crediteuren	52.140	7.814
Totaal schulden aan leveranciers	52.140	7.814

Af te dragen belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonbelasting	10.595	9.141
Pensioenpremies	2.488	
Totaal af te dragen belastingen en sociale verzekeringen	13.083	9.141

Overige kortlopende schulden

Te betalen kosten	17.470	26.242
Te betalen vakantiegeld en overige salariskosten	20.317	14.331
Vooruitontvangen bedragen	144	31.250
Vooruitontvangen subsidies	27.930	
Uitgegeven waardebonnen en vouchers	2.685	3.305
Overig kortlopende schulden		1.775
Totaal overige kortlopende schulden	68.547	76.903
Totaal kortlopende schulden	133.770	93.859

4 Toelichting op de balans per 31 december 2025

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Door de stichting is een huurovereenkomst voor onbepaalde tijd aangegaan met de gemeente Maastricht voor de huur van bedrijfsruimte. De huurprijs bedraagt in 2025 €129.985,56 per jaar exclusief omzetbelasting. De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd.

Marres betaalt €246,- per maand (€2.954,- per jaar) voor kassasysteem Quarto. Dit is incl. lease van het systeem etc. Looptijd contract is minimaal 36 maanden en is ingegaan op 27 februari 2019.

Voor de periode 2025-2028 ontvangt Stichting Marres van het Ministerie van OCW, in het kader van de Basisinfrastructuur (BIS), een subsidie van €869.088,- per jaar. Dit bedrag is inclusief loon- en prijsbijstelling tot en met 2025 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

In het kader van het Cultuurplan van de provincie Limburg krijgt Stichting Marres voor de periode 2025-2028 een exploitatieondersteuning van €114.500 per jaar.

Voor de periode 2025-2028 heeft de Gemeente Maastricht, in het kader van de subsidieregeling 'meerjarige subsidies voor professionele kunst', een subsidie verleend van €191.051 per jaar.

Marres Kitchen betaalt maandelijks €1.694,- huur en €600,- servicekosten aan Marres (totaal €2.294,-). Dit contract is voor onbepaalde tijd.

5 Toelichting op de exploitatie-rekening over 2025

2025

OCW begroting
2025

2024

BATEN			
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5):	31.053	34.400	36.108
2 Recette/kaartverkoop	19.838	26.400	26.310
5 Overige publieksinkomsten	11.215	8.000	9.798
7 Totaal Publieksinkomsten (1+6)	31.053	34.400	36.108
8 Sponsorinkomsten		10.000	4.110
9 Vergoedingen coproducent	58.750		12.500
10 Overige directe inkomsten			
Verkoop	5.746		646
Workshops, educatie	20.619		21.340
Overige	62	12.000	575
Subtotaal overige directe inkomsten	26.427	12.000	22.562
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	85.177	22.000	39.172
12 Totaal Directe inkomsten (7+11)	116.230	56.400	75.279

5 Toelichting op de exploitatie-rekening over 2025

	2025	OCW begroting 2025	2024
13 Indirecte inkomsten	35.821	26.460	45.486
14 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	4.557	5.500	4.460
15 Private middelen - bedrijven		5.000	
16 Private middelen - private fondsen			
Fonds21			10.000
Cultuurfonds	19.070		
Overige private fondsen	67.000	97.000	88.101
Subtotaal Private middelen - private fondsen	86.070	97.000	98.101
18 Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)	90.627	107.500	102.561
19 Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	242.678	190.360	223.326

5 Toelichting op de exploitatie-rekening over 2025

2025

OCW begroting
2025

2024

Subsidies

21 Totaal structureel OCW	869.088	797.350	656.406
22 Totaal structureel Provincie	114.500	119.821	119.823
23 Totaal structureel Gemeente	192.051	186.393	195.507
25 Totale structurele subsidies (21+22+23+24)	1.175.639	1.103.564	971.736
26 Incidentele publieke subsidies			
Incidentele subsidie gemeente	7.500		20.000
Incidentele subsidies overige		20.000	13.000
subtotaal incidentele publieke subsidies	7.500	20.000	33.000
27 Totaal subsidies (25+26)	1.183.139	1.123.564	1.004.736

5 Toelichting op de exploitatie-rekening over 2025

2025

OCW begroting
2025

2024

LASTEN			
<u>1. Beheerlasten materieel</u>			
Huisvesting	175.803		175.278
Bureaunkosten	92.405		100.076
Algemene publiciteit	8.188		3.772
Afschrijvingen	2.960		1.897
Onderhoudskosten	3.403		17.924
Voertuigen	179		779
Overige beheerlasten materieel		280.000	
Totaal beheerlasten materieel	282.937	280.000	299.726
<u>2. Beheerlasten personeel</u>			
Overige medewerkers	522.213	460.000	354.096
Onkosten werknemers	12.296		14.319
Onkosten ingehuurd personeel	1.348		311
Overige kosten inhuur	5.500	78.000	6.250
Overige personeelskosten	20.900		21.841
Totaal beheerlasten personeel	562.256	538.000	396.817
3. Beheerlasten totaal (1+2)	845.193	818.000	696.543

5 Toelichting op de exploitatierkening over 2025

2025

OCW begroting
2025

2024

4. Activiteitenlasten materieel

Techniek, video, licht, geluid	10.695		8.351
Inrichting locatie	21.889		11.086
Reis, verblijf, sejours, transport	76.990		75.913
Bijdrage coproductie	19.500		10.699
Overige voorbereidingskosten	2.177		2.159
Overige uitvoeringskosten	76.679	343.924	64.007
Marketingcommunicatie	130.602		85.124
Lasten Coproducties	100		
Educatie	11.279		4.212
Totaal activiteitenlasten materieel	349.912	343.924	261.551

5. Activiteitenlasten personeel

Artistiek kader	2.602		13.100
Performers	60.718		119.540
Overig artistiek personeel	22.750		2.486
Productie en techniek	65.252		98.144
Marketing			28.774
Educatie	10.529		34.779
Vrijwilligers	17.170		27.709
Overige medewerkers	2.575	152.000	34.122
Totaal activiteitenlasten personeel	181.595	152.000	358.654
6. Activiteitenlasten totaal (4+5)	531.507	495.924	620.205

6 Werkzame personen

Huidig boekjaar

Vorig boekjaar

	aantal personen	aantal fte/uren	bedrag	aantal personen	aantal fte/uren	bedrag
Uren werkweek fte		38			38	
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd) (fte)	5	4,06	298.759	6	3,77	256.423
Werknemers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd) (fte)	8	4,13	206.763	8	1,70	75.793
Ingehuurde zelfstandigen / freelancers (uren)			169.925			337.195
Overige werkzame personen (fte)						
Stagiair(e)s (fte)						
Vrijwilligers (fte)						

7 WNT 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Naam	V. Byvanck
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 tm 31/12
Omvang dienstverband (FTE)	0.92
Dienstbetrekking (ja/nee)	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	97.352
Beloning betaalbaar op termijn	16.732
Subtotaal	114.084
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	226.566
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	
Totale bezoldiging	114.084
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	

Gegevens 2024

Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 tm 31/12
Omvang dienstverband (FTE)	0.84
Dienstbetrekking (ja/nee)	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	92.407
Beloning betaalbaar op termijn	16.073
<i>Subtotaal</i>	<i>108.480</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	195.720
Bezoldiging	108.480

8 WNT 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2100 of minder

Naam topfunctionaris	Functie	Functie periode (indien niet heel jaar)
Maruca Overdijk	Voorzitter	
Hans Bongartz	Lid	1-1 t/m 30/9
Arsine Nazarian	Lid	
Margriet Schreuders	Lid	
Mels Evers	Lid	12-3 t/m 31/12
Jildou van der Bijl	Lid	12-3 t/m 31/12
Nick Bos	Lid	26-11 t/m 31/12